

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam
153. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Szombat
1932. évi július 9

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre havonként 60 lej, postai szétküldéssel; Brassóban és mindazon helységeken, ahol a kihordás nem pósta útján történik, a kihordónak a kézbesítési díj külön megfizetendő. Ez a kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — Az előfizetési díj átutalható postautalványon vagy fizethető nyugta ellenében a lap utol ó oldalán felsorolt pénzbeszedő-megbízottaink kezéhez. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12,174. **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalón elhelyezve 6 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendő!

Halál Buzauban

A buzaui tragédia vádolóan véres folt a választás rendjén. Együttal komor előjel a következendőkre. Hová fajul a pártszenvédelem, ha maga az intéző hatalom engedi szabadjárá az elfogultság és erőszakosság furiáit?

A kormány tiszta választást proklamált, s máris halottak, haldoklók, börtönbe hurcoltak, megriasztottak és jogaikban megbántottak ezrei tanuskodnak a terror tobzódásáról.

Vajda úgy gondolta, hogy hangzatos szólam alá rejtheti a gyilkos tört, melylyel más pártok sikerét megölheti, de számítása balul ütött ki: minden jogtalanság, erőszak, anarchia, mely ebben a választási hadjáratban tombol, a kormány és pártja súlyát és kilátását gyöngíti.

A buzaui hármast tragédia is annak a bizonyossága, hogy a terror nem marad elszigetelt, az erőszak újabb erőszakot szül, s mihelyt a kormány hitelét veszítette, adott szava és programja dögében, a játékok is elvesztette.

A startnál már látni lehetett, mi lesz a szimulált alkotmányos indulásból: a buzaui halálos revolvercsattanások most már azt is jelzik, mi lesz a folytatás és milyen lesz a vég.

A választási kormányának előbb a törvényességet kellett volna választania, nem szóban, hanem cselekedetben. Hogy maga vállalkozott a választásra és idáig juttatta a dolgokat, nincs kétség a szándékai iránt. De csodálkozunk, hogy Maniu erkölcsé elviseli ezt a nagy és nehéz felelősséget.

A mérgezett csók

On revient toujours... Mindig visszatérünk az első szerelmünkhöz. A belügyminiszter is, aki a miniszterelnök, visszatért a vaspárdistákhoz. Hiába, nincs párja a gárdistának. Időn és téren, küzdelmeken és kalandorokon át feljutul az emléke, hősi, lovagias, elegáns, hódító alakja. Lám, Vajda az izgató miatt letartóztatott vaspárdisták azonnali szabadlábra helyezését rendelte el. Micsoda viselkedés volt e nagyszerű embereket megfosztani a szabadságuktól, mikor a szervezetük feloszlata is már törvénytelen volt? Azonnal ki a börtönből, a napfényre, a levegőre, az életbe, hadd folytassuk nemes, közházsnu, konszolidáló munkájukat! A drágák, az édesek, az imádatosak! A vaspárdisták!

A többi — az más. Azokat sohase szerette a miniszterelnök. A letartóztatott munkások csak hadd maradjanak fogóságban, a Magyar Párt csak hadd fulladozzon az erőszak körmei között, a liberálisok, averszkánusok örüljenek meg a tehetetlen dühükben, csak a vaspárdisták örüljenek.

On revient toujours... Csakhogy ez elsőszerelemhez való visszatérés, ilyen öreg politikusnak veszedelmes lehet ám! Románia nemtője számonkérheti tőle, miért bánt vele ilyen csalfán, hűtlenül, kegyetlenül?

Egyenlő elbánást, különben baj lesz, nagy baj lesz, ha még olyan szerelmes is Vajda. Méreg van abban a csókban s mint a viperától megmarat kecske tejétől egy egész család pusztult el, ez a mérgezett csók is az egész ország romlását okozhatja. Beteges mámorából térjen magához, miniszterelnök ur!

Az egyik szélsőség éppen olyan végzetes, mint a másik.

NINCS REMÉNY A MEGEGYEZÉSRE

Lausanne nem injekciózza életre a haldokló világot

Herriot: A helyzet nagyon komoly
Papen: Nincs sok reményem

Lausanne, július 7.

Szerdán este a háromhetes jóvátételi konferencia agóniája elháríthatatlanul megkezdődött. Az ugynevezett lázas tanácskozások egész nap folytak, hogy este 11 órakor ismét megszakadjanak azzal a fináléval, hogy

most már remény sincs a kibontakozásra és a tárgyalások folytatására.

Ez a lesújtó hír, amelyért Európa újból megszámlálhatatlan összegeket áldozott a delegátusok napidíja formájában, nem meglepetés. A diplomata frázisokról már másfél évtized óta tudjuk, hogy írá-

zisok maradnak és tettek sohasem lesznek belőlük.

E pillanatban az a helyzet, hogy a francia megátkodottságot semmiféle erő sem tudta megingatni s a világ ezen a hiúsági szemponton vérezhetik tovább a gazdasági válság frontján.

Ami mégis valamelyes megnyugtatóst vált ki a lausannei szópocsékolással szemben, az a keleti jóvátételek ügyében folyó külön értekezletnek az a határozata, hogy

fizetési kötelezettségekre az év végéig haladékot adtak az érdekelt államoknak.

MacDonald utolsó próbálkozása

A szerdai tárgyalások, amelyekről Lausanne-ban a döntést várták, a kora délutáni órákban kezdődtek meg a német, olasz, francia és belga delegációk veze-

tőinek bevonásával és MacDonald elnöklése alatt. A megbeszélések szigorúan bizalmas jellegűek voltak.

Este hét órakor a tárgyalást a hat ös-

Megdöböntő nyilatkozatok

A hathatalmi értekezlet berekesztése után a hírlapírók rohamra indultak a miniszterelnök ellen, akik közül Herriot és Papen nyilatkozatot adott.

Herriot lakonikus nyilatkozatának lényege ennyi:

— A konferencián a legteljesebb homály és bizonytalanság uralkodik. A német javaslatokat vissza kellett utasítani. A helyzet rendkívül komoly.

Papen német kancellár sem volt bőbeszédűbb:

— Sajnálattal kell kijelentenem, hogy nincsen sok reményem!

MILYEN TERVEZETEKET TÁRGYALTAK

Az angol sajtó szerint a döntő jelentőségűnek ígérkező szerdai tárgyalásokon MacDonald angol miniszterelnök a nagyhatalmak megbízottjai elé terjesztette a

konferencián hozandó egyezmények tervezetét. Ezek közül az első a német-francia jóvátételi fizetések rendezésére vonatkozott volna. A második az ugynevezett „Gentleman Agreement”-re, amelynek értelmében a retifikálások rendjét szabályozták volna. A harmadik egyezményt az angol-francia megegyezésre vonatkozott volna.

Az angol sajtó értesülései szerint a lausannei jóvátételi konferenciát befejező nyilatkozatok szövege is szóba került a szerdai tárgyalásokon. Ez magába foglalta volna a német-francia jóvátételekre vonatkozó megállapodást, a keleti jóvátételek problémáját és végül az ösre tervezett gazdasági és pénzügyi konferencia összehívásának szükségességét.

A nem német békeszerződésből származó, ugynevezett keleti jóvátételi terhek rendezésére az érdekelt államok bizottsá-

ga Hymans belga külügyminiszter elnöklése alatt szerdán tartotta meg első ülését. Ezen az értekezleten Magyarországot Walkó külügyminiszter képviselte.

Hymans bejelentette, hogy

MacDonald hozzájárult ahhoz, hogy a keleti jóvátételi ügyek rendezésére külön konferenciát hívjanak össze és hogy a felmerülő problémák tanulmányozását is külön bizottság elé utalják. Ennek minden érdekelt állam tagja lesz.

A román delegáció vezetője ekkor hivatalos deklarációban jelentette be, hogy részvétele a bizottságban semmiféle irányban sem jelent elkötelezettséget.

Ezután került sor a keleti jóvátételi konferencia első felvonásának legnagyobb jelentőségű aktusára. A román, jugoszláv és görög delegátusok nyilatkozatot olvastak fel s abban azt követelték, hogy a jóvátételi konferencia döntéseig államaik tartozásaira adjanak moratóriumot. A javaslatot az összes delegációk elfogadták és a törlesztési szünetre december 15-ig határozták el a moratóriumot.

A francia sajtó is az engedékenység ellen uszít.

A párisi lapok a lausannei konferencia szerdai esti tárgyalásairól és kudarcáról igen sötét és pesszimistiku hangon írnak.

Általában véve a németeket támadják, amiért a jóvátételek megszüntetését követelik, de élesen kritizálják MacDonald angol miniszterelnököt is, aki igen engedékeny volt a németekkel szemben.

Pertinax az Echo de Paris hasábjain kiadja az új jelszót: Inkább fulladjon kudarcha az egész lausannei konferencia, mintsem Herriot elfogadja Papen német kancellár ajánlatait!

Ismét egy újabb formula a kiegyezéshez

A szerdai esti sikertelen tanácskozások után Papen német kancellár csütörtökön délelőtt ismét felkereste MacDonaldot. Az angol delegáció körében úgy tudják, hogy MacDonald most ismét közvetlen tárgyalást hozt össze a franciák és a németek között, hogy újból kompromisszumos tervezetet terjesszenek Herriot elé. Ez az újabb ajánlat a lausannei hírek szerint 3 milliárd aranymárkában állapítaná meg a német jóvátételekért fizetendő kárpótás összegét.

Washingtoni jelentések szerint

Amerika politikai köréi most már bizonyosra veszik, hogy a Hoover-féle leszerelési tervet nem lehet elfogadtatni s ezért inkább belemege a konferencia elnapolásába.

A NIKOTIN, MINT ÜZLET

Jáva, július 7.

Kevés fogyasztási cikk van a világon, amely nagyobb és általánosabb használatnak örvendene, mint a — cigaretták.

Percenként sok-sok millió cigaretta válik füstté és hamuvá a világon. Az évi össz fogyasztás kimondhatatlan nagy számot mutat. Ott, ahol állami dohánymonopólium van és a cigarettagyártás az állam kizárólagos joga, csöndesen, minden különösebb harc nélkül kerül a cigaretta a gyárból a fogyasztóhoz. Olaszországban, Franciaországban és Ausztriában, ahol a dohánygyártás szintén állami monopólium, ugyanez a helyzet. A fogyasztó szabott áron kapja a többé-kevésbé jó hazai cigarettákat. Ha külföldi cigarettát akar szívní, akkor azt is kaphat, de rendszerint horribilis magas áron.

Egészen más a helyzet azokban az országokban, ahol a dohánygyártás nem állami monopólium, hanem szabad kereskedelmi cikk. Például Németországban, Angliában, Hollandiában. Ezekben az országokban a gyárosok elkeseredett küzdelmet folytatnak a fogyasztókért. A volt monarchia területén kevés embernek van fogalma arról a leleményes és sokszor élethálóra menő küzdeletről, amelyhez hasonló egyetlen iparág sem ismer.

Egyik-másik gyáros különféle ajándékot is mellékel a cigarettákhoz.

Az ajándékozásban különben a holland gyárosok a legleleményesebbek. A következő dolgokat találtam a holland cigarettadobozokban. Az olcsóbb fajtákban: filmsztárok fényképeit, selyemből készült apró zászlócskákat, himzett állat- és virágképeket, amelyekből terítőt és diványpárnákat lehet varrni. A „Bonzo” kutya és a „Micky Maus” képeit selyemből. A drágább cigarettákban selyemre batikolt képeket, apró kézi festményeket, parfümös flakókat, többé-kevésbé — de inkább kevésbé — jó parfümökkel. Bizony, sokan vannak, akik csak azért vesznek egy bizonyos fajta cigarettát, hogy megszerezzék a filmsztárok „teljes sorozatát.”

Hollandiában legalább ötszáz fajta cigarettát árulnak. Az eredeti holland gyártmányok mellett az eredeti egyiptomi és angol cigaretták játsszák a főszerepet, de majdnem valamennyi egyiptomi cigarette pontos utánzata is megkapható. Ezek a cigaretták Hollandiában készülnek és eredeti egyiptomi csomagolásban kerülnek.

Sohol a világon nincsen annyi „dohányárda”, mint Hollandiában. Minden utcában kettő-három rogyásig megtömve a rengeteg fajta cigarettával, a szivarokról nem is szólva. Hogy Hollandia és Németország között a határon milyen hatalmas csempészes folyik, éppen cigarettákból, arról külön cikket lehetne írni. Az amerikai szeszcsempészbanditákhoz hasonló szervezetek működnek, páncél autók és gépfegyverekkel. A cigaretták milliószámra vándorolnak át a határon és ugyiszlán havonként folytak véres ütközetek a csempészek és a vámőrök között.

Angliában sokkal finomabb fegyverekkel folyik a harc. Filmsztárok és parfümök nem felelnek meg az angol ízlésnek. De az egyiptomi cigaretta sem kell. Az angol szigorúan ragaszkodik az fűszerezett, édes, ópiumos cigarettájához, amelyet csak Angliában tudnak gyártani.

Olaszországban, Franciaországban, Ausztriában, Magyarországon és Csehszlovákiában nyoma sincs a cigaretta-reklámoknak, se ajándékoknak, mert a konkurencia nélküli állami gyáraknak nincs erre szüksége.

A cigarettagyárosok, amint láttuk, meglehetősen vetélkednek a nyugati országokban, de minden képeletet felülmutat, ami Indiában folyik.

Messze vezetne, ha az ezerszínű, sok országu Indiáról csak vázlatos képet is adnánk. Ragadjunk ki egy országot és nézzük például, hogy mi történik Jáván!

Ezelőtt pár évvel még teljes nyugalom volt. Az európaiak válogathattak az egyiptomi és angol cigarettákban, amelyek mind kitűnőek a maguk nemében és itt Jáván méregdrágák. De pénz, még pár évvel ezelőtt, nem számított. Aki olcsóbbat akart szívní, azt is kaphatott. Egy nagy javi cigarettagyár — az egyetlen gyár! — jó és olcsó cigarettát gyártott. De csak két-három fajtát. Azonkívül még nagyon keresett cikk volt a „Shag”-dohány, amelyet cigarettapapírba csavarva szívtak.

Egyszerre azonban megváltozott a békés helyzet. Jöttek az amerikaiak. Világmarkás amerikai cigarettával és szintén hatalmas reklámmal. Először az európai fogyasztó közönségre vetették magukat. Az angol és egyiptomi cigarettákkal konkuráltak. Hogy milyen „tempóval” dolgoztak, arra jellemző a következő: Egy szép napon minden ültetvény, bankház, kereskedelmi vállalat stb. igazgatója — és ilyen van jó pár ezer — kap egy ajánlott levelet, amelyben az amerikai gyár jelzi, hogy holnap érkezik majd t. e. részére 100 darab ilyen és ilyen márkájú ci-

Románia közbelépése akadályozta meg az orosz-lengyel szerződés aláírását

Cadere és Pilsudsky tárgyalásai

Varsó, július 7.

Cadere volt belügyi államtitkár, akit nemrégiben Románia varsói követévé nevezték ki, a lengyel főváros sajtójának értesülése szerint beható tárgyalásokat folytatott Pilsudski marsallal, az orosz-lengyel megemlékezési szerződésről. Ezeket a tárgyalásokat Cadere követ

állítólag arra kérte Pilsudskit, hogy Romániára való tekintettel ne írják alá az orosz-lengyel egyezményt.

A varsói lapok szerint Pilsudski honorálta a román álláspontot és utasította a Genfben tárgyaló Zaleszki külügyminisztert arra, hogy Litvinov orosz külügyi népbiztossal szaksítsa meg a tárgyalásokat.

A román kormány elégtételt kér Brediceanu bécsi követ bántalmazásáért

Bukarest, július 7.

Emlékeztet az a súlyos botrány, amely a laizi Golf Klubban zajlott le és amelynek folyamán a tüntető horogkeresztesek a vendégek sorában jelenlévő Brediceanu Caius román követet is inzultálták.

A román kormány most követé bántalmazásáért, hivatalos uton elégtételt kért az osztrák kormánytól.

Kétségtelen, hogy az osztrákok a legteljesebb elégtételt fogják nyújtani a csúnyán inzultált Brediceanu követnek.

Földrengés Focsaniban

A lakosság szabad ég alatt töltötte az éjszakát

Bukarest, július 7.

Ide érkezett jelentések szerint az elmúlt éjszaka három órakor Focsani városban erőteljes földrengés volt, ami nagy riadalmat váltott ki az álmából felvert lakosság között.

Az első és legerősebb lökés után még két gyengébb földlökés következett, e

melyeket halk morajlás kísért.

A földlökések között négy percnyi időköz volt.

Az eddigi jelentések szerint jelentősebb kár nem érte a város lakosságát, am a szabadba menekült és csak a reggeli órákban nyugodott meg teljesen.

Ma délután minisztertanács, amely után Vajda miniszterelnök korteskörútra megy

Bukarest, július 7.

Csütörtökön délután három órára Vajda miniszterelnök minisztertanácsot hívott egybe, hogy letárgyalják a legaktuálisabb gazdasági kérdéseket. A tanácskozás befejezése után Vajda sajtóexpo-

zét tart, majd vonatra ül és megkezdí választási körúrtját.

Hírek szerint a miniszterelnök először Krassóme gyébe megy, majd a bántási városokat látogatja meg.

A jelölő lista és a peremes inas

Szatmár, július 7.

A dolgozók listájának benyújtása, amely, ahol sikerült, mindenhol meglehetősen viszontagságos volt, Szatmáron is különös eseményt produkált. Szerdán megjelent Erdős törvényszéki elnöknel dr. Kohn Hillel kolozsvári ügyvéd és letette a kommunista listáját, amelynek élén az ő neve szerepel. A lista benyújtásához szükséges költségösszeg deponálását későbbre ígérték. Kiderült, hogy a dolgozók jelöltjei egy peremes fiúnak adták át a 12 ezer lej választási költséget, amelyet a fiúnak, aki a törvényszék épületében

peremet szokott árulni, kellett volna befizetnie. A pénz borítékban volt, a peremes azonban nem tudott bejutni az elnökhöz s ezért a borítékot, amelyről nem tudta, hogy mit tartalmaz, a félreeső helyen elrejtette. A törvényszék egyik tisztviselője megtalálta az elrejtett borítékot és átadta azt az elnöknek, aki a pénzt lefoglalta. A dolgozók listáját azonban időközben az elnök — miután a költségek deponálására hiába várt s miután a lista több egyéb követelménynek sem felelt meg — visszautasította. Szatmáron egyébként összesen 11 listát tettek le.

garettá, sziveskedjék elszívni. Kiváló tisztelettel. Másnap tényleg jött is egy szép dobozban az új fajta cigarettából 100 darab, ingyen és bérmentve. A cigaretta nem volt ugyan rossz, de nem felelt meg az itteni ízlésnek. Az amerikaiak megbuktak. Szegényebbek lettek egy pár százezer dollárral, de gazdagabbak egy tapasztalattal, hogy t. i. Jáva nem Amerika és az emberek itt nem azt a cigarettát szívják, amelyet sokat reklámoznak, hanem azt, amelyik ízlik nekik.

Újabb amerikai vállalatok jöttek, más márkával, még nagyobb reklámmal és többkevesebb sikerrel. A harc még mindig a „fether” fogyasztóközönségért folyt, az angol és egyiptomi cigaretták ellen.

Egy szép napon, az egyetlen jávai gyár mellett egy másik gyár is megnyitotta az üzemet. Ez már a bennszülöttek részére csinált cigarettát. Olcsóbb volt, mint a másik és amellet minden dobozhoz egy „szelvényt” mellékel. Három szelvény ellenében egy doboz cigarettát adott ingyen a kereskedő.

Több szelvény után már töltőtoll járt, vagy futballabda és villanyos zseblámpa. Reklám reklám mellett.

Szép eredménnyel fogytak a cigaretták, és a bennszülöttek szorgalmasan gyűjtögettek a szelvényeket. A sikeren felbuzdulva, egy 3-ik konkurrens gyár is épült. Ez most történt, alig pár hónappal ezelőtt — a gazdasági krízis „kellős közepén! Ez a gyár is szelvényeket adott a cigarettákhoz. De kevesebb szelvényért több ajándékot. Ez nemcsak töltőtollat és futball-labdát, hanem száznál több különféle tárgyat.

Például 35 szelvény selyemharisnya, 85 szelvény borotvakészlet, 90 szelvény ezüst öngyújtó, 165 szelvény vekker-óra, 210 szelvény manikűr-készlet, 255 szelvény ezüst karkötő-óra, 500 szelvény uti gramofon, 2250 szelvény varrógép, 10.000 szelvény teljes rádiókészlet, 22.500 szelvény motorbicikli, 45.000 szelvény egy vadonatúj Ford-autó.

Egy Ford 45.000 szelvényért, 900.000 cigarettá után! kb. 70 ezer korona ára cigarettá

Bocu Sever vámcsalási ügye a Tábla előtt

Aradról jelentik: Még élénk emlékezeten él az a vámcsalási vád, amelyet Bocu Sever, volt tartományi kormányzó ellen emeltek. Annakidején hétszáz ezer lej pénzbírságra büntették Bocu Severt, aki az ítéletet megfellebbezte. Az aradi Tábla most kezdte tárgyalni az érdekes ügyet, amelyben verdikt holnaputánra várható.

Milyen idős a földünk?

Berlin, július hó.

A berlini Vilmos császár intézet kémiai osztályának igazgatója, Hahn, újabban igen behatóan foglalkozott a föld korának meghatározásával. Az olvasó bizonyosan csóválja a fejét, mikor ezt hallja. Hogyan lehet a földünk korát kideríteni? Az újabb fizikai kutatások ebben nagy segítségére voltak a geológusoknak. A rádióaktív anyagok mint az évmilliárdokon át pontosan és szabályosan működő óraművek mutatják a földön lévő közetek életkorát. Csak jól kell leolvasni az óraművet. Olyan jól, mint azt Hahn teszi. Pontos fizikai mérésekkel meg lehet állapítani, hogy a rádióaktív anyagok milyen életkort érhetnek.

A rádiumból vagy a thoriumból egészen szabályos időközökben repülnek ki az alfakugarak, amelyek voltaképpen heliumatomok. Egy Bécsben működő dán fizikus még hallhatóvá is tette ezt a folyamatot. Valahányszor egy-egy heliumatomot kilövell a rádium, a finom szerkezetű mikrofon egy-egy pattanást hallatott. Látni is lehet a jelenséget. Mikroszkóp alatt elhelyezett preparát lemezen egy-egy villanást észlel a jó szemű kísérletező és meg is tudja számlálni az illető lapra hulló csillagocskákat. Ebből kiszámítható, hogy a tér minden irányában hány heliumatom hagyja el másodpercenként a rádiumot.

Ez a kilövellés, melyet a mai fizikai módszerekkel még sem siettetni, sem lassítani nem tudunk, olyan szabályossággal megy, hogy még bennmaradt a heliumgáz, amely a statisztikusok szoktak mérni. A rádium atomjai egy hatalmas közönséget alkotnak, melynek egyénei épp úgy ki vannak téve a véletlen szeszélyeknek, mint az emberi közösség. Nem tudhatjuk, hogy a halál kaszája kit vág le közülünk és mégis évenként majdnem pontosan ugyanannyi áldozatoszed. Így van a rádium s általában a rádióaktív anyagok atomjaival is. Egyik atom olyan, mint a másik és mégis az egyikből most repül ki a belsejét alkotó heliummag, a másikkól talán csak évezredek múlva. De azért mégis egyik másodpercenben annyi atom pusztul el, mint a másikkban. Ezekkel az észlelésekkel például meg lehetett állapítani, hogy egy bizonyos rádiummennyiségnek a fele 1700 esztendő alatt elpusztul. És mi lesz a rádióaktív anyagból, azt kérdezi az olvasó, ha befőle eltávozik a magját alkotó rész? Egy más, még mindig rádióaktív anyag alakul át. Ez tovább vesztí a magjának alkotóelemeit, a heliumanyagot, vagy az elektront, amíg végül — és ez az újabb természettudományok egyik legnagyobb felfedezése — a rádióaktív atomból ólomatom, a rádióaktív anyagból ólom válik.

Hahn pontos analízisnek vette alá a rádióaktív elemeket tartalmazó közeteket, főként az urántartalmú és a thoriuntartalmú ásványokat. Ezekben az ásványokban sokszor még bennmaradt a heliumgáz, amely a rádióaktív anyagból kirepült alfasugarak anyaga, Hahn az eddigieknél pontosabban megmérte a heliumot és ebből egyszerű számításal következtette, hogy ezek az urántartalmú ósközetek körülbelül 1500 millió esztendősek. — Ezzel nem elégedett meg, hanem megmérte az urántartalmú ósközetek mellett mindig található ólom mennyiségét is és tudva, hogy bizonyos idő alatt mennyi ólom keletkezik a rádióaktív anyagból, kiszámította, hogy ezek a közetek kb. 2000 millió esztendősek. A heliumtartalom és az ólomtartalom alapján történt következtetések ilyenformán jól összevágának, úgyhogy Hahn földünk ósközeteinek korát 2000 millió esztendőre teszi. A rádióaktív anyaga ime, mint egy óraszerkezet az időt, úgy mutatják a földünk korát.

után egy autó az ajándék! Egy erős dohányosnak éppen 60 évig kell a gyár cigarettáit szívní, hogy megkapja az ajándék-autót!

Z. E.

Modern Mozgó BRASSÓ Tel. 518.

Ma, csütörtökön utóljára a lebilincselően érdekes hangos superfilm

„Madam-Satan“

Cecil B. de Mille szenzációs alkotása.
A főszerepben: REGINALD DENNY, LILLIAN ROTH.
Fő látványossága egy Zeppelin katasztrófája!
Magyar feliratok!

PÉNTEKTŐL:

„Éjféli riadó“

(GREIFER testvér filmje)

A főszerepben:
Hans Brausewetter, Gerda Maurus és Hans Stüwe.

KERESKEDŐK KÖNYVEIÉSEIT MÉRLEGEIT ÉS
BÁRMELY HASONLÓ MUNKÁI ELVÉGEZÉSEI VÁLTAJA
G. MIGOL AUTORIZÁLT KÖNYVELO
STR. 13 SEPTEMBRE 3

A végsőig fokozódott a pártok közötti gyűlölködés

Újabb két halottja van a választási harcnak

Véres incidens Buzauban, amelynek mindkét főszereplője életével fizetett

Nagy munkában vannak a csiki csókák

Bukarest, július 7.

A választási harcnak már megvan a második, sőt a harmadik halottja.

Jonescu Bradeanu volt liberális szenátor, Buzau város törvényszéki épületének a folyosóján, revolverrel lelőtték.

A súlyosan sebesült volt szenátor Anghelescu közoktatásiügyi miniszter operálta meg, de Anghelescu operációja ezuttal sem sikerült. (Ő operálta meg annakidején Bratianu Jonelt is!) Jonescu Bradeanu még a műtőasztalon kiszenvedett.

Hullája tanuskodik arról a megdöbbentően elvadult harcmodorról, ami a Regátban a kormánypárt és a liberális párt között dúl.

A véres választási incidensről érkező jelentések a következőkről számolnak be: Szerdán délután Jonescu Bradeanu a kávéházban ült, amikor belépett régi politikai ellene, a nemzeti-parasztpárti Constantin Boiangiu. Bár gyűlölte egymást ez a két nagyhangú kortes, mégis minden alkalmat megragadt arra, hogy mérges vitába szálljanak egymással. Így történt ezuttal is. A vitából aztán szóváltás lett, amelynek hevében

a kormánypárti kortes egy szódásüveggel szembevágta Bradeanút, aki viszont a revolverét rántotta elő és ellenfele hasába lőtt, majd kiszaladt a kávéházból.

Boiangiu sebesülése — úgy látszik — nem volt nagyon súlyos. Segítségét sem fogadott el, hanem tenyerével befogta vérző sebtét és így ment haza.

Ottthon aztán nem az volt az első dolga, hogy orvosért küldjön, hanem előkereste a maga revolverét és újra eltávozott.

Jonescu Bradeanút a törvényszék folyosóján találta meg. Nem volt egyedül, Neagu nevű katonatisztrel sétált, a sógorával.

Boiangiu nem szólt semmit, hanem felemelte a revolvert és aztán többször egymásután a sétáló emberpárra sült.

Jonescu Bradeanu összeesett, majd elterült a földön a kapitány is. Közben a véresvetségtől és az izgalomtól a merénylő is elvesztette az eszméletét.

Az összeszaladó törvényszéki szolgák, ügyvédek és kliensek összeszedték a három eszméletlen sebesültet és a kórházba szállították.

Anghelescu volt miniszter sietett a leg súlyosabb sebesült, Bradeanu segítségére, de sikertelenül.

A volt szenátor műtét közben kiszenvedett.

A másik két sebesült is a halállal vívódik. Ezeknél már nem is próbálkozott Anghelescu.

A hivatalos vizsgálat azt állapította meg, hogy a véres összetűzést az áldozatul esett volt liberális szenátor provokálta. Ez a hivatalos megállapítás azonban távolról sem csillapítja le a felkavart hangulatot. A halálos merénylet mindkét pártot a legvadabb agitációba sodorta s most már igazán tartani lehet attól, hogy Buzauban revolverrel vonulnak fel a választásra a kormánypárti és liberális párti tömegek.

Legújabb jelentés szerint az éjszaka folyamán Boiangiu is meghalt.

BIHARBAN A MAGYAR PÁRTOT FOGLJÁK TAMOGATNI A JELÖLTŐK ELÜTÖTT DOLGOZÓK...

A jelölőlísták benyújtása körüli harc befejeződött. Legutolsó fejezete a dolgozók blokkja végső kísérletének sikeres visszaverése volt. A törvényszék épületét ötven emberből álló karhatalmi osztag szállotta meg. A sziguranca-detektívek nyomban lecsiptek mindenkit, aki kommunistaságban gyanús volt és a törvényszék kapuján be merete tenni a lábát. Így múlt el az utolsó terminus, az esti hat óra, amikor aztán a rendőrök nyugodtan eltávozhattak. Több listát lefektetni már nem lehet. Szabadon bocsátották az eddig letartóztatott és nagyváradi tartott

kommunistákat is. Harmincöt ember hagyhatta el az ügyészégi fogházat.

A munkástömegek körében természetesen igen nagy az elkeseredés. A vezetők körében az a hangulat lett urrá, hogy a kommunista érzelmi tömegek nem növelhetik a kormánypárt esélyeit azzal, hogy tartózkodni fognak a szavazástól. Múltó felelet csak az lehet a kormány eljárására, ha a munkások felvonnak a választáson és szavazataikkal valamelyik polgári pártot támogatják, hogy ezzel is romolják a kormánypárt százalékos eredménye.

A kommunisták a szociáldemokrata pártra semmilyen körülmények között nem szavazhatnak s így az általános hangulat szerint a Magyar Pártra adják le szavazataikat, amely egyrészt elnyomott kisebbségi párt, másrészt önálló, a kormánnyal szemben vette fel a választási harcot.

A blokk vezetősége egyébként pénteken ül össze, hogy ilyen értelemben határozatot hozzon. Biharban egyébként 14 elfogadott jelölőlista indul a küzdelemben.

AZ EGYHÁZI BOTRÁNY IS HASZNOSÍTHATÓ A VÁLASZTÁSOKNÁL...

Jelentettük, hogy a nagyváradi baptista egyházból súlyos botrány tört ki Darabont Gyula egyházfő személye körül. Az összeült egyházi vezetőség megállapította, hogy a püspök 30 év óta rendszeresen visszaél a hívek bizalmával és sorozatos sikkasztásokat követett el.

Darabont Gyulának azonban e megál-

Csikban letépték a Magyar Párt plakátjait...

Csikszereda és a környékbeli falvak emberemlékezet óta nem láttak annyit plakátot, mint most. Természetesen a kormánypárt vezet. A villanypóznák, utszéli fák, kerítések és a házak oldalai mind tele vannak a kormány és a vele szövetséget Gazdasági Egyesület magyar nyelvű plakátjaival. Még a fák ágairól is izetlen kormánypárti kortesversek lógnak.

Ebben a nagy plakát-bábelben szinte észrevétlenül húzódtott meg a Magyar Párt egyetlen plakátja, amely nem is kerteskedett, mindössze a tervbevett népgyűlésekre hívta fel a magyar választók figyelmét. A kormánypárt kortesének azonban még ez is sok volt. Rákosi József, egy volt csiki plocai jegyzői irnok bejárta az uccákat és letépte a Magyar Párt plakátjait. Nem is titokban csinálta. És a rendőrség mégsem vette észre, holott a választói törvény szigorú büntetést ír elő a plakáttepcokra. A Magyar Párt plakátjait szabad volt letépednie ennek az elcsapott jegyzőirnoknak.

Itt említjük meg, hogy Dnu Stolojan volt csikmegyei prefektus nevével az élen a konzervatív párt (Vlad Tepes lig) is benyújtotta a jelölőlístáját. Vá-

Goga a dobogón

MAROSVÁSÁRHELY

Csütörtökön délelőtt fél tíz órakor Goga Octávián nyitotta meg a székely fővárosban az előkelő kortesek látogatásának sorrendjét. Goga Baciu Aurél dr., ügyvédi kamarai dékán kíséretében érkezett Marosvásárhelyre és a Központi-szálloda termében összehívott népgyűlésre sietett. A gyűlést Baciu dr. bezárta nyitotta meg. Majd Sulica középiskolai tanár vont párhuzamot Goga költői és államférfiúi hivatása között. Poros Petru az iparosok, Mihail maroshévi földműves pedig a parasztság sérelmeit ismertette. Ezután lépett a szónoki emelvényre Goga Octávián.

Beszédét politikai multjának ismertetésével kezdte, majd a román nemzeti ideálok és azok jelenlegi elkorcsosodásáról beszélt. Miután beszédének érzelmesebb szakaszán tul esett, kimutatta, hogy a romániai gazdasági krízis okai a gabona árak esésében, az adók aránytalan felemelésében s végül az ipari termékek indokolatlan drágaságában keresen-

lapítás ellenére sem történt semmi baja. Sikerült ugyanis megszereznie magának a nemzeti-parasztpárti interimárbizottsági elnök támogatását. Darabont Gyula jelnélküli listát nyújtott be a törvényszékben. A listavezető természetesen ő maga. Azt ígérte a polgármesternek, hogy az összes magyarnyelvű baptisták részavaznak, a választások után pedig nyomban belolvad szavazóival együtt a kormánypártba.

Az egyházi botrány tehát igen alkalmas időben jött a nemzeti-parasztpártnak is és a baptista püspöknek is. A kormánypárt leakaszt néhány szavazatot a Magyar Párttól, a biunbeesett püspök pedig elindul a politikai karrier útján.

Mint a legfinomabb liszt olyan finom az a por, amelyet az ODOL-fogpép elkészítéséhez használnak. ODOL-fogpépjól tisztít és kíméli a fogakat.

FÁJDALOMNÉLKÜLI EMÉSZTÉS

Ha emésztése nem kifogástalan, ha az étkezések után gyomorfájása van, szedjen Magnesias Bisurát. A gyomorbetegségeknek oka legtöbb esetben a gyomorsav túltengése és ha rendes emésztést akar, a gyomorsav túlságos képződését kell megakadályoznia. Az olyan alkalikus só, mint a Magnesia Bisurata, tehát mindenképpen ajánlatos, mivel nemcsak, hogy semlegesíti a gyomorban levő savat, hanem egyben megóvja a gyomor érzékeny nyálkahártyáit a túlságos sav káros behatásaitól. A Magnesia Bisurata, mely minden gyógyszerárban kapható, utólrhetetlen gyógyszer a savanyu felbőffögésnek, széllejlődésnek és minden másfajta rendellenességnek. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Egy kis üveg ára Lej 75.

tek beszélni Temesváron, hogy a blokk emberei 6 óra előtt, azaz közvetlen a jelölési határidő lejártá előtt megegyeszer kísérletet tettek a lista benyújtására. Ezuttal állítólag azt próbálták meg, hogy egy bojfiuval juttassák el a listát a törvényszéki elnök irodájába. Ramneanțu komisszár és társai a mesengerbot, akinél állítólag sárga boritékba zárva ott volt a blokk jelölő listája, letartóztatták és bekísérték a rendőrségre.

Délután 6 órakor, amikor már a jelölési határidő letelt, a sziguranca detektívei elhagyták a törvényszék épületét. Meglehet az az elégtételük, hogy a blokk listájának benyújtását a tiszta és erőszakmentes választásról elhangzott miniszterelnöki ígérlet ellenére is sikerült megakadályozni.

A temesvári törvényszéken egyébként összesen 13 listát nyújtottak be szerda délután 6 óráig. A listák sorrendje a következő:

1. Nemzeti parasztpárt. 2. Bratianu György 3. Duca liberális pártja. 4. Goga Octávián pártja. 5. Averescu-párt. 6. Zsidó párt. 7. Cuza pártja. 8. Szociáldemokrata párt. 9. Jorga pártja. 10. Lupu párt. 11. Garoflid agrárpártja. 12. Magyar Párt. 13. Konzervatív párt.

A sziguranca különben szerdán ismét szabadlábba helyezte a választási harc során letartóztatott Friedmann Mátyás, Konár János és Schweller munkásokat.

Mi van a kötőbe menyecske?

Arad, július 7.

Az aradi Dolgozók Blokkja, melynek listabenyújtását napok óta akadályozzák, különös trükkel segített magán tegnap délután. Tudvalevő, hogy 6 órakor lejárt a listabenyújtás ideje, az aradi dolgozók azonban az utolsó pillanatot használták fel a lista benyújtására. Kévszel 6 óra előtt egy Hirsch nevű mikelakai szabó felesége megjelent a törvényszéken, odaállt Herrgott elnök elé és azt mondta, hogy személyesen akar vele beszélni. Az elnök gyanutlanul átment a jelölő teremből az irodájába, ahova követte az asszony is. Itt Hirschné hirtelen benyúlt a kötőjébe, kivett egy összehajtogatott iratot és a következő szavak kíséretében átnyújtotta:

— Van szerencsém a városi és falusi dolgozók listáját átadni.

Amikor a közjegyzőileg hitelesített lista már az elnök kezében volt, az asszony sarkon fordult és eltávozott.

Herrgott elnök azonnal a törvényszék épületében tartózkodó Jonescu szigurancafőnökhöz sietett, akinek elmondotta a történetket. A szigurancafőnök a hajához kapott és azonnal a feletteséhez rohant, hogy utasítást kérjen.

Ebben a pillanatban még bizonytalan a lista sorsa. Hir szerint részben formai okokból, részben pedig azért fogják visszautasítani, mert a Dolgozók Blokkja nem tette le a 21 ezer lej költségösszeget. A Dolgozók Blokkjának az az álláspontja, hogy elég, ha ennek az összegnek 10 százalékát deponálják most, a többit ráérnek a választások napján lefizetni.

A választások iránt egyébként Aradmegyében teljes érdektelenség mutatkozik.

Véres verekedés a francia kamarában

Páris, július hó 7.

Véres verekedés színhelye volt szerdán délután a francia Kamara, ahol Valenti képviselő nekiment Liautey képviselőnek és öklével teljes erőből az arcába vágott. Az inzultált képviselő az ütéstől hátrabukott, pár pillanat múlva azonban fel egyenesedett, védőállásba helyezkedett és szabályszerűen boxolni kezdte támadóját.

Már-már felül is került a küzdelemben amikor egy újabb öklöcsapás újra leterítette. A harc vége az lett, hogy mindkét képviselőt több sebből vérezve kórházba kellett szállítani.

Erdély és a regát harca a zsidóság választási frontján

Kiujultak az ellentétek dr. Fildermann és az országos zsidópárt között — Antiszemita-e a pálinkafőzők szövetsége, amellyel választási kartelll kötött a regati zsidók uniója?

Bukarest, július 7.

Nemcsak az erdélyi, de a regati zsidóság körében is igen éles viták folynak a parlamenti választásokkal kapcsolatban arról, hogy miért nem sikerült ezúttal sem az egységes zsidó választási frontot megteremteni, illetve arról, hogy a regati zsidóságnak a román asszimiláció jegyében dolgozó, kétségtelenül kisebb csoportja, amely az erősen liberális párti szimpátiákról ismert Unieunea Evreilor Români (UER) nevű egyesületben van tömörülve, miért nem egyezett meg az országos zsidópárttal, de nem kötött kartell egyetlen komoly más párttal sem, hanem egy ismeretlen célkitűzésű alkalmi alakulat sorsához kötötte a maga sorsát. Miután a kisebbségi pártok körében ezúttal ugyiszólván az egész vonalon felütötte a fejét, ha más-más indítókiból is, a szeparatista törekvés, ez a kérdés az aktualitás mellett külön érdekességet kap nemzetkisebbségi szempontból, mint szomorú jellemzője annak, hogy személyi ambíciók és elfogultságok miatt kerülnek veszélybe a legáltalánosabb és legfontosabb kisebbségi érdekek.

A kormány, mint a zsidó egység patrónusa.

Erről a kérdéssről dr. Wilhelm Fildermann, a regati zsidók szövetségének elnöke részletes nyilatkozatot adott a B. L. munkatársának. Nem lehet azt mondani, hogy a válaszok, amelyeket dr. Fildermann a hozzáintézett kérdésekre adott, túlságosan elfogulatlanok és őszinték, mindamellett el kell ismerni, hogy bizonyos másodrendű kérdésekben a nyilatkozatnak objektív és helytálló színezete van. Az első kérdés, amelyet az UER ismertnevi elnökehez intéztünk az volt, hogy miért nem kötött megállapodást a nemzeti parasztpárttal. Amire ezt a választ kaptuk:

— A zsidópárt ajánlatot tett a nemzeti parasztpártnak választási kartellre, de az visszautasította a kartell, illetve azt a határozott feltételt szabta, hogy a zsidópárt egyezzen meg az Uniunea Evreilor Români (UER) vezetésével, miután a kormány párt vezetésére már előzetesen elhatározta, hogy nem köt külön kartell a két zsidó alakulat egyikével sem, hanem csakis úgy, ha mind a kettő szánja rá magát a kormány párttal való együttműködésre. Erről a zsidópárt nem értesített bennünket és mert megaragadt ezért a feltételért, külön listát állított fel. Amikor mi megkezdjük a tárgyalásokat a nemzeti parasztpárttal, szembe találtuk magunkat a zsidópárt határozatával, hogy önálló listákkal indul, úgy, hogy emiatt mi sem tudunk megállapodást kötni a zsidópárttal.

Kellemetlen kérdések, kitérő feleletek.

Hogyan történt az, — kérdeztük — hogy az Uniunea az eddigi szokástól eltérően nem lépett kartellre a liberális párt egyik frakciójával sem? Erre a kérdésre dr. Fildermann a következő kitérő választ adta:

— Az antiszemita mozgalom miatt a zsidó lakosság ma olyan súlyos helyzetben van és különben is a választási küzdelem olyan szokatlanul keményen indult meg, hogy mi azt hittük, hogy ha már nem tudjuk megkapni a kormányon levő párt védelmét, sokkal jobb, ha nem avatkozunk be a pártok közötti harcba.

Harmadik kérdés: hogyan jutottak megállapodásra a Sfatu Negustoresc alkalmi pártjával? Ime a válasz:

— Az antiszemita mozgalom tekintélyes módon kifejlődött falun. A legutolsó pót választások ezt aggasztóan bebizonyították. Miután a zsidók főleg városi lakosok, az egyetlen védekezési mód az, ha megakadályozzuk a városok megfertőzését. A városi rétegekkel való együttműködés békés, harmónikus atmoszférát teremt, ami igen nagy jelentőségű a zsidóság szempontjából.

Megemlítettük dr. Fildermannnak azt is, hogy egyes hírek szerint az UER az antiszemitákkal lépett volna egyezsége, illetve a falusi pálinkafőzők szövetségével, amely közhírt szerint erősen zsidóellenes alakulat. Fildermann dr. felelete meglehetősen elutasító és zavart:

— Vannak dolgok, amelyeknek határain az emberi korlátosság nem tud keresztül jutni. Azok, akik efféléket állítanak,

végeredményben szolgálatot tesznek vele nekünk, mert az objektív közvélemény jobban meg tudja ítélni arról, hogy mekkora a mi ellenfeleink rosszhiszeműsége.

AZ UER nem adja fel politikai önállóságát.

Hiába vetjük ellen, hogy ez a magyarizát nem kielégítő, dr. Fildermann nem hajlandó bővebb felvilágosítással szolgálni. Miután a fenti feleletben félreérthetetlenül a zsidópártra történt célzás, azt kérdeztük dr. Fildermannától, hogy a zsidópárttal egyáltalában nem voltak-e paktumtárgyalásai? A válasz, amit erre a kérdésre kaptunk, minden bizonnyal

Fildermann dr. nem

A nyilatkozat további során dr. Fildermann szívósan védekezett és tiltakozott a mandátumkoldulás vádjá ellen. Azt mondotta, hogy a tárgyalásokról szóló autentikus dokumentumokban sehol egy szó sincs arról, mintha az Uniunea helyeket kért volna a zsidópárt listáin. Ez a kérdés még szóba sem került, állítja dr. Fildermann és hozzátesszi, hogy az egész idő alatt csupán arról volt szó, hogy milyen közös lépésekkel lehetne az antiszemita mozgalom megerősödését megakadályozni.

— Egy magánbeszélgetés során dr. Fischer megkérdezett, hogy megfontoltam-e már a mi jelöléseink ügyét a zsidópárt listáin, amire én kategorikus nemmel válaszoltam. Ha tehát a zsidóság egy-

élenk feltűnést és visszhangot fog keltetni a zsidóság körében. Ime:

— Semleges kezdeményezésre két találkozó volt a zsidópárt vezetőivel. Ezek azt kívánták, hogy az együttműködés egyik főfeltételeként az UER ne foglalkozzék többé militáns zsidó politikával és hogy a tagjai iratkozzanak be a zsidópártba. A mi válaszuk az volt, hogy most nincs ideje az ilyen kérdések megvitatásának, mert amikor a szülői ház lángban áll, az összes gyermekeknek az a kötelessége, hogy oltás el a tüzet és egyetlen gyermeknek sincs joga ahhoz, hogy megtagadja a segítséget a másiktól. Amiótt annak más politikai nézetei vannak. Azt javasoltuk tehát, hogy mind a két csoport ajánlja fel a nemzeti parasztpártnak a zsidók támogatását, ha annak ellenében a kormány kötelezettséget vállal arra, hogy alkalmazza fogja a büntető törvénykönyvet és azokat a speciális törvényeket, amelyek üldözik az ország lakosságának egy része elleni uszítást, vagy a gyűlölethitést az állam által elismert valamelyik hitfelekezetével szemben.

De a zsidópárt nem volt hajlandó elfogadni más javaslatot, csak azt, hogy az UER politikailag szűnjön meg.

bízik a zsidópártban

ségfrontja ezekben a nehéz pillanatokban nem tudott létrejönni, minden felelősség ezért a zsidópártra hárul, amely talán azt képezhetné, hogy néhány mandátum kedvéért feladjuk a politikánkat. A mi szervezetünk 28 éve áll fenn, mi mentettük meg az erdélyi, bukovinai és besszarábiai zsidók polgárjogait, amikor megváltoztattuk az alkotmány 133-ik szakaszát, amely már meg volt pedig szavazva a szenátusban. Ha ezt a törvényt a kamara is megszavazza, akkor az új területek zsidóságának több, mint fele elvesztette volna állampolgári jogait. Ugyancsak mi mentettük meg ennek a lakoságnak a polgárjogait az 1925 évi állampolgársági törvény módosításával. Mi állítottuk fel akkor Erdélyben a jogvédelmi irodákat, mi

juttattuk földhöz a borsai zsidó mezőgazdákat, kijártuk a gabella-adóbevételek illetékmentességét, mi kaptuk az első államsegélyt a zsidó egyház számára, kivívtuk azt is, hogy a zsidó hitközségeket elismerték jogi személyeknek és a többi. Ezzel szemben a zsidópárt egy éve áll fenn és nem csinált abszolút semmit és nem is tartjuk alkalmasnak praktikai eredmények elérésére.

Mégis a mandátumok körül van a baj

Ez az, Fildermann dr. úgynevezett reálpolitikus, aki egy félverébért eladja a holnapi tuzokat és nem bírja megérteni, hogy egy kisebbségi párt politikájában morális szempontok is vannak. Azért hivatkozik érvként arra, hogy amikor a trónbeszéd feletti vitában az antiszemita csoport vezére a zsidókat támadta, a zsidópárt nem talált más választ, mint azt, hogy méltósággal alulnak tartja a választadást. Fildermann szerint ez nem önérték, hanem a legegyszerűbb módja annak, hogy valaki a tehetetlenségét takargassa.

De a végén mégis kibújt a szeg a zsák-ból. Hogy egy kicsit mandátumokról is van szó ebben a politikai metódusok feletti vitában.

— Most valószínűleg husz antiszemita képviselő fog bekerülni a parlamentbe. A zsidó lakoságnak olyan emberekre van szüksége, akik ismerik az ország nyelvét, a törvényeit, erkölceit és politikusait. — Csak ezek tudnak helytállani az antiszemita támadásokkal szemben. Csak ezek tudják bebizonyítani a parlamentnek és a román közvéleménynek a zsidók ellen hangoztatott vádak alaptalanságát.

Ezt mondotta befejezésül dr. Fildermann, akinek a nyilatkozata minden bizonnyal megfelelő ellenkritikát fog kiváltani a zsidópárt vezetői részéről. Vég-eredményben a nyilatkozat mögött ugyanaz a küzdelem húzódik meg, amely a többségi nép pártjai, illetve az erdélyi és regati szellem között folyó váltakozó hevesességgel már évek óta.

csekély tapintatlansággal és tekintet nélkül valósággal arra, hogy a közvetlen szomszédságban a kolozsvári Magyar Színház nehezen várt és rövid időre hozzánk látogatott együttese játszik

A kolozsvári Magyar Színház százhusz ide való állampolgárnak ad kenyeret, magyar kulturát, magyar szót terepsz, a cirkusz pedig — ha jól tudjuk — cseh, ami nem jelenti azt, hogy egyéb alkalmasabb időben és más helyen nem látnók szívesen a Brasovia magyar sportegyesület. Vajon micsoda kicsinyes indokok játszottak szerepet abban, hogy ilyen konkurenciát ambicionált? De csodálkoznunk kell a város vezetőségén is, hogy egyidőben két látványosságot engedélyez és egyiket a másikkal üti. Nincs részünk annyi és annyifajta szórakozásban, hogy be ne lehetne ezt szépen osztani. Valaki egészen kellemetlen és izetlen hibát követt el.

Két amerikai pilóta ismét átrepülte az óceánt

Berlin, július hó 7.

Hosszabb szünetelés után most ismét két bátor pilóta, Bennet Griffin és James Mattern repülte át az Atlanti óceánt. A pilóták az amerikai Harbour Graceból az ir partokig fantasztikusan rövid idő alatt tették meg az utat, tíz óra hosszá repültek és ezzel megdöntötték a szerencsétlen sorsu Endresz György tizenhárom óras rekordját. A pilóták ma Berlinten keresztül tovább indulnak Moszkva felé, mert meg akarják javítani Post és Gatti 9 napos rekordját. Az amerikai pilóták azt remélik, hogy 6 nap alatt repülhetik körül a földet.

BUTORAINK MINŐSÉGE

ARAINK OLCSÓSÁGA VERSENYEN FELÜL ALL

Székely és Réti BUTORGYÁR R. T.

BRASSÓ BUKAREST. MAROSVÁSÁRHELY

Halállal büntette magát egy ballépésért

Szégyenében megölte magát a várfalvi bíró fia

Torda, július 7.

Tragikus öngyilkosság történt a napokban a Torda közelében fekvő Várfalva községben. Nichita Alexandru 21 éves fiatalember, a várfalvi bíró fia dobta el magát az életet egy kerékpár miatt, a mit annyira megkívánt, hogy csellel kézre is kerítette, utána megijedt tette következményeitől és a halálba menekült a szégyen elől.

Berkovits Dezső tordai óras vasárnap a Torda-bérei országút melletti városi erdőbe ment kirándulni. A hely alá érkezve kerékpárját az erdőor gondjaira bízta s gyalog folytatta útját az erdei ösvényeken. Csak estefelé érkezett vissza a hegyről és kereste a kerékpárját. Az erdőor csodálkozva világoztotta fel, hogy a kerékpárt a várfalvi bíró fia már elvitte magával. Azt mondotta, hogy sörért kell mennie a faluba, mert erre neki Berkovits megbízást adott.

A kereskedő gyalog volt kénytelen elindulni hazafelé. Utközben azonban jelentést tett a kerékpár-lopásról a várfalvi csendőrségen, amely nyomban keresni

kezdte a tettest. A szerencsétlen fiatalember most már menekült. A kerékpárt elrejtette otthon a pincében, aztán azt mondotta barátainak, hogy az egyik közeli faluba megy és eltűnt otthonról. Másnap nemcsak a csendőrök, hanem a vizsaszatért Berkovits is kereste ott, ahová többek állítása szerint ment, de nem találta meg. Erre újabb feljelenést tett a csendőrsőrs is. A két irányból elindított nyomozás elől most már a különben is nagyon megijedt legény nem tudott elmenekülni. Hazafelé indult, de a várfalvi csendőrség utközből elfogta és az őrsre szállította. A szerencsétlen fiatalember még aznap délután megszökött az őrsről, de nem azért, hogy meneküljön. Szülői házába ment, de nem mert mutatkozni az öregek előtt.

A padláson húzta meg magát, majd valamivel később revolverével agyonlőtte magát.

A keresésére indult csendőrök már csak a haldoklót vehették újra őrizetbe. Székre tették, hogy Tordára szállítsák a kórházba, de utközből meghalt.

Szép futballjáték helyett oroszlánbögés

Csunya kis cirkusz a Brassóban vendégszereplő kolozsvári magyar színház rovására

Brassó, július 7.

Néhány nap óta cirkusz jár Brassóban, ami egyéb rendes körülmények között épügg hozzátartozna a nyárhoz, mint a limonádé, az utcai fagyalt és egyéb hasonló kánikulai szórakozás. A mostani brassói cirkuszszezonnal azonban a dolog nincs egészen rendben. Kezdődik ez ott, hogy a város szívébe nem volna szabad cirkuszt felállítani, a rendes békeidőben a cirkusz kivonult a város szélére. Hogy csak egészen enyhe okokat mondjunk erre: senki rendes emberfiának nincs szüksége az alvásához éjszakai

oroszlánbögésre és egyéb vadállati koncertre. Nem tudjuk azután, mennyiben szolgálja a közegészséget az a csomó döglött lóporció, amit a sivatag királyának és alkirályainak etetésére ugyancsak a cirkuszban, tehát a város központjában kimernek. Mondjuk azonban, hogy ez a cirkusz dolgoz, ez már hozzátartozik a működéséhez. Magától értődik, hogy ott üt sátrát és akkor, ahol és amikor neki a legjobb.

Éjszakai felriadásainkért és higiéniai aggodalmainkért

a felelősség nem a cirkuszt, hanem a Brasovia pálya vezetését terheli, amely kiadta számára a város szívében levő sportpályát — a legutóbbi vasárnapi mérkőzés már el is maradt — nem

KACKES SÜTEMÉNY KÉRJEN MINDENÜTT VEKNI KENYÉR

A munkaszolgálati kötelezettség

Berlin, július 6.

A németországi „Deutsche Allgemeine Zeitung” híradása szerint Hierl ezredes, a németországi nemzeti szocialista párt birodalmi vezetésének a munkaszolgálati ügyek vezetőjét, a von Papen-kormány munkügyi szolgálati biztosnak szemelte ki. A német kormány ezt a hírt abban a formában dementálta, hogy nem létesít a munkaszolgálati kötelezettségek számára birodalmi biztosságot. Ellenben nem reagált arra, hogy Hierl lesz-e a munkaszolgálat vezetője, sőt Hierl a rádióban beszédet tartott a munkaszolgálatra vonatkozó katonai terveiről.

Ha a német kormány a munkaszolgálati kötelezettséget erőszakolja Németországra, ezzel hatalmas lépést tesz abban a veszedelmes irányban, hogy a német fasizmusnak, a hitlerizmusnak terveit megvalósítsa és a már jelenleg is meglévő önkéntes munkaszolgálatot kötelezővé változtassa.

Mielőtt azonban erről bővebben szólnék, legyen szabad megemlítenem, hogy a munkaszolgálat kötelezettségének gondolata nem új. A rabszolgaság intézménye az ó-korban, részben még a középkorban is, sőt az Északamerikai Egyesült Államokban a múlt század hatvanas éveitől, a rabszolga fölszabadításáig, Afrikában pedig még több országban ma is, a földművelő népességnek jobbgysága a múlt század derekára — a nem szabad munkaviszonyok klasszikus példaképei voltak. Az 1914–1918. évi világháború folyamán Németországban és Ausztria–Magyarországon a gyáriparnak nagy részét katonai formában, munkakötelezettség alapján tartották üzemben. A háború befejezése után, 1920-ban, Bulgária mint első és egyetlen állam létesítette a munkaszolgálati kötelezettséget, amely még a nőkre is kiterjed. Ez a törvény a háborúban győztes hatalmaknál katonai szempontból súlyos aggályokra adott okot, aminek következtében a törvénybe beiktatták a szolgálat alól való megváltás lehetőségét.

Habár a bolgár példa abból a kisipariag fejletlen agrárszorból alig ültethető át eredményesen a fejlett ipari államokba, mindamellett nagy érdeklődést keltett, ugyanígy, hogy a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal terjedelmes ismertetést adott ki a bolgár munkaszolgálati kötelezettségről.

A munkaközvetítésnek Szovjetországban 1930 október óta történt szabályozása is nagyban hasonlít a munkakényszerhez. Az olasz területi munkajog hasonló kényszerrendszabályokat rejt magában.

A munkanélküliség esetére való biztosításról szóló német törvény lehetővé teszi a munkakötelezettség kimondását. Ennek a törvénynek 91. paragrafusa úgy rendelkezik, hogy 21 évesnél fiatalabb munkanélkülieket díjazás nélküli munkateljesítésre lehet kötelezni, ha az ily fiatalok munkanélküliségi segélyt akarnak élvezni. A törvénynek ettől a rendelkezéstől azonban a valóságban majdnem teljesen eltekintettek, kivéve, ha a fiatalok munkanélküliséget továbbképző tanfolyamokra vagy nehény nagyvárosban szociálpolitikai, jóléti szolgálatra vonták be.

Ezen a körülményen azonban változtatott a német kormány 1931 június 5-én kelt szükségrendelete, amely a fentebb említett 21 éves életkort eltörölte és amelyet az 1931 július 23-án kelt végrehajtási rendelet egészít ki. A szükségrendelet szerint, amely azonban csak önkéntes munkaszolgálatról beszél, a munkanélküli és a válságsegélyt igénybevevők, amennyiben mint önkéntes munkások munkát vállalnak, a segélyt a törvényes határidőn túl is megkaphatják még 20 hétig. Azonkívül betegség és baleset esetére biztosítják őket és a rokkant-, magánalkalmazotti és bányatársáda-biztosításnál a váromány fenntartására vonatkozó törvényes rendelkezések rájuk alkalmazást nyernek. Segélyüket, ami munkanaponként legfeljebb 2 márká lehet, általában is meg lehet állapítani és a munkanélküli helyett annak a kezéhez is ki lehet fizetni, aki őt foglalkoztatja. A szükségrendelet kimondja, hogy a munkanélkülieknek e rendelet alapján való foglalkoztatása politikai vagy államellenes célokra nem használható ki. Az ilyen fajta munkákra a munkanélküli nem kényszeríthető és ha a munkanélküli megtagadja, hogy ily munkát végezzen, vagy ha az ily munkát abbahagyja, ez a tény nem tekinthető olyasminnek, mint ha a munkanélküli nem akarna dolgozni, vagy a saját hibájából vált volna munkanélkülivé. Viszont az ily munka teljesítése nem jelent a munkajog szerint való szolgálati viszonyt, az ily munkáért nem fizetik sem a kollektív szerződésben megállapított, sem az illető községben szokásos munkabért, az ily munkáknál nincs üzemi tanács és nem vonatkozik rájuk a munkügyi bíróság illetéke.

Japán az infláció útján

Felemelték a fedezetlen bankjegy összegét

Tokió, július hó 7.

Japánban két törvényjavaslat lépett életbe, amelyet a parlament az utóbbi időben fogadott el. Az első rendkívüli módon korlátozza a devizagazdálkodást, amely a kormány ellenőrzése alá kerül. A másik törvényjavaslat értelmében a

japán jegybankot felhatalmazza, hogy a fedezetlen bankjegyek összegét száz-huszmillió jenről egymilliárd jenre emelje fel.

A két törvényjavaslat elfogadása azt jelenti, hogy a japán kormány burkolt formában az infláció útjára lépett.

A kisebbségi kongresszus utóhangja

A kisebbségi konferenciák nem fajulhatnak társasjátékká

Bécs, július 7.

Beszámoltunk arról, hogy az európai nemzeti kisebbségek bécsi, nyolcadik kongresszusának egyik ülésén Wilfan dr. elnök idegrohamot kapott, amikor Eszterházy János gróf a csehszlovákiai magyar kisebbségek helyzetét ismertette. A szókimondó szónoktól Wilfan megvonta a szót.

Ennek az incidensnek folytatása az a cikk, amelyet Toseff bolgár delegátus írt az egyik bécsi napilapba.

Toseff cikkében megállapítja, hogy már a kisebbségi kongresszusokon is kezdik korlátozni a panaszok előterjesztésének jogát és előzetes cenzurát akarnak gyakorolni.

Ennek a felfogásnak azonban meg kell szűnnie, mert különben a kisebbségek konferenciái is előkelő társas szórakozásá fajulnak, amelyeken bátran és nyíltan nem lehet feltárni a legfontosabb kérdéseket.

Egy budapesti nő kalandja a jutalékhiénával

Kinos alkudozás ügyességi fináléval

Temesvár, július 7.

Érdekes feljelentést iktattak be a temesvári ügyészségen. Előzményei rendkívül jellemzőek azokra a viszonyokra, melyek a vám és monopoliatóságoknál uralkodnak. A történet hőse egy magyarországi hölgy, aki temesvári rokonainál magyar cigarettákat hozott. Az egyik monopoliügynök megtudta, hogy a hölgy 40 darab Sztambul-cigarettát beszerzés áron átadta egyik ismerősének. Az ügynök közölte a hölgyvel, hogy ezért 6000 lej bírság vár rá. Az urinó természetesen élénken tiltakozott a súlyos bírság ellen s ekkor az ügynök a következő ajánlatot tette:

Vásároljon 300 bulgár cigarettát és vigye azokat egy megadott címre. Az ügynök majd ottan vezeti be az eljárást és a várható bírságból majd a hölgy visszaszerezheti a 6000 lejt.

Ezt és több hasonló ajánlatát is visszautasította az uriaszony, mire a monopoliügynök gorombáskodni kezdett. A hölgy égre is megunta a szekaturát és a kitartó jutalékhiénát úgy rázza le magáról, hogy lment az ügyességre. Ismertetette a 40 Sztambul cigarettát és a bírság történetét és a 6000 lejt letétbe helyezve, feljelentést tett az ügynök ellen. Az ügyesség megindította a vizsgálatot, de annak adatait és a szereplők neveit egyelőre nem közölte a nyilvánossággal.

Egy szatmári bank végrehajtást foganatósított a kincstár ellen

73 kiló aranyat foglaltak le a fernezei állami kohóban

Szatmár, július 7.

Még a koronabeváltás idejében történt, hogy a Szatmári Takarékpénztár több pénzt akart beváltani, mint amennyit erre a célra eredetileg bejelentett. A Banca Naționala a többletet nem változtatta be és emiatt a Szatmári Takarékpénztár pert indított a Banca Naționala ellen. Tíz évvel ezelőtt huzódott ez a per, amelyet a Szatmári Takarékpénztár a Semmitő-széknél megnyert. Az ítélet kötelezte a

kincstárt, hogy 4 és fél millió lejt fizessen ki a Szatmári Takarékpénztárnak, a kincstár azonban az összeg kifizetését megtagadta. Ma azután a Szatmári Takarékpénztár nevében

végrehajtó jelent meg a nagybányai fernezei állami kohóban és ott 73 kiló tiszta aranyat, valamint 396 kiló ezüstöt foglalt, ezenkívül lepecsételte a bánya pénzszekrényét.

tékessége. Sztrájkjuk sincs az ily munkában résztvevőknek, de a munkásvédelem egyéb rendelkezése, a munkaidő szabályozása, a nők és fiatalok védelméről szóló rendelkezések stb. rájuk is vonatkoznak. Az önkéntes munkaszolgálatot teljesítőnek minden munkanapra 1 márká 50 pfennig a birodalmi tartozások könyvében javára irnak, de a munkanélküli erről az összegről valamely közös telepet létesítő vagy saját házat építő szervezet javára lemondhat.

Amikor a német kormány ezt a szükségrendeletet kibocsátotta, azt hirdette, hogy ezzel a munkanélküliségen alaposan fog enyhíteni. A német szakszervezetek, a baloldali politikai pártok és a centripárt, ugyisintén a tárgyilagos sajtó egy része mindjárt azon a véleményen volt, hogy ezt a célt ezzel a rendelettel nem lehet elérni, a rendelet végrehajtása igen sokba kerül és azonkívül a rendelet aggalys is, mert lehetővé teszi, hogy a tapasztalatlan ifjúságot politikai célokra felhasználják. Az olyan munkánál, amelyeket a munkanélküliekkel az

önkéntes munkaszolgálat révén szándékoztak végeztetni, semmi esetre sem a munkabérek játszik a legnagyobb szerepet. Az anyag, a szerszám, a felügyelet, a munkások elhelyezése stb. sokkal többbe kerül.

De mindennél fontosabb az az aggalys, hogy az önkéntes munkaszolgálat kötelezővé tehető, amint hogy a német kormány most ezt akarja megtenni. Hogy milyen terjedelmű lesz ez a munkaszolgálat, még nem tudjuk. De tegyük fel, hogy csak egy évre akarnak csupán 18–21 éves fiatalokat, fiukat és leányokat egyaránt, munkaszolgálati kötelezettség alá vonni. Könnyen elképzelhetjük, milyen veszélyt rejt ez a munkaszolgálat magában, ha meggondoljuk, hogy Németországban néhány százezer fiatal katonai kerületbe katonai fegyver alá, akiket, anélkül, hogy bért kapnának, anélkül, hogy egyesülési és gyülekezési joguk és sztrájkjuk lenne, a munkapiacra dobnának. Ez a tény az összes szociálpolitikai vívmányokat és a munkások bér-színvonalát egyaránt veszélyeztetné. Mi-

Sixtus Bourbon pármái herceg Bukarestben

Bukarest, július 7

A királyi udvarhoz érkezett jelentés szerint Sixtus Bourbon pármái herceg csütörtökön este hét órakor repülőgépe Bukarestbe érkezik.

Károly király külön-különkihallgatáson fogadja az előkelő vendéget, aki előrelátólag több napig fog Bukarestben tartózkodni.

Esak az egészséges haj szép!

De ha azt akarja, hogy haja egészséges maradjon, ápolnia kell. A korpaképződés annak a jele, hogy a haj nem egészséges, hogy hajhullás fenyegeti. Tehát mihelyt ez jelentkezik, szükséges, hogy a haj ápolására alkalmas szerhez nyuljon. Ez a szer a klinikailag kipróbált, bevált és sok szaktekintély által ajánlott

PIXAVON és

Pixavon-Shampoo

Ha állandóan ápoljuk a haját

PIXAVON-nal és

PIXAVON-SHAMPOON-nal, megszűnik a hajhullás és a korpaképződés; a fejbőr megerősödik, a haj visszanyeri természetes fényét és könnyen fésülhető. Ismét szép lesz a haja, mert az egészséges haj szép haj.

Rekordtermés ígérkezik Németországban

Berlin, július hó 7.

Németországban olyan jó gabona termés ígérkezik, amilyen még a háború óta nem volt. Hír szerint a kormány kizárólag belföldről akarja fedezni a szükségletet és betiltana minden importot. Ezt az értesítést természetesen fenntartással fogadjuk, mert egészen kétséges, hogy az ipari Németország el tudja látni közel 70 milliós lakosságát.

lyen könnyen lehetne az ilyen munkáscsoportokat politikailag mozgalmas időkben sztrájkáló munkára felhasználni. Erkölcis és pedagógiai szempontból milyen helytelenül, mondhatnám veszélyesen befolyásolnák ezeket a fiatalokat, akiket szükségszerűen baraktáborokban kellene elhelyezni, azért, hogy a változó munkahelyeken lehessen őket csapattal foglalkoztatni. Akik a munkaszolgálati kötelezettség mellett emelnek szót, többnyire arra hivatkoznak, hogy a felügyeleti szolgálatra volt katonatisztek és altisztek lehetne leghelyesebben alkalmazni. Elgondolhatjuk, milyen eredményeket lehetne elérni a fiataloknál a régi, jó porosz katonai nevelési módszerrel.

A német kormány tehetetlenségét és gondoltszegenységét jellemzi, hogy a munkanélküliség enyhítésére nem talál egyéb eszközt, mint a munkaszolgálati kötelezettséget. Ha a kormány valóban ehhez az eszközhöz nyúl, a végső veszély fenyegeti a német munkásifjúságot és a német köztársaságot.

HALLÓ, ITT RÁDIÓ B. L.

SPEAKER: Tomcsa Sándor

Megint összedől egy üzlet

(Egy nagyvárosi liget egyik félreeső padja. Azon ül „A.” öregedő „link haver” és újságot olvas. Néhány pillanat múlva jön fiatalabb kollégája „B.”)

B.: Tisztelettel vagyok Fromm bácsi (Leül).

A. (fel sem néz): Szevasz öcsém.

B.: Mit tetszik csinálni?

A. (pléh pofával): Látod öcsém — horgászom. Marhal.

B.: Hehe... hehehe... Fromm bácsi mindig olyan...

A.: Csak azt ne mondd, hogy vicces vagyok, mert úgy váglak szájon édes öcsém, hogy nagyanyádat menyasszonyi ruhában látod... pedig úgy tudom, még most is lány szegény.

B.: Nüná, majd örült, hogy férjhez menjén ilyen nehéz időkben..!

A. (lekopogja): En hálisennek nem panaszkodhatok...

B.: Mivel tetszik most foglalkozni.

A. (az újságra bökö): Képezem magam a politikában.

B.: A Népszövetség tárgyalásait tanulmányozza?

A.: Nyavalyát. A bűnügyi rovatot. (Szivart vesz elő, rágyújt.)

B.: Látom Fromm bácsi — trafikot nyitott...!

A.: Tévedsz öcsém és fogózz meg: tisztességes munkával tartom fenn magamat és kiterjedt nikotinmérgezésemet.

B.: Tisztességes munkával?? (Iszonyuan bámul).

A.: Ühüm. Saját találmány. Most fogom szabadalmaztatni.

B.: Hagyja már hallani Fromm bácsi.

A.: Hát tudod öcsém, te mindig olyan tehetségtelen marha voltál, te nem lehetsz nekem konkurenciám, neked eláru-lom. En az üzletemet a kötelező szeméremre alapítottam. Érted?

B. (öszintén): Nem értem.

A.: Mindjárt gondoltam. Szóval arra, hogy egy hölgynek és egy férfinak ugye... mégis... egy harmadik előtt nem illik, mondjuk, például mondjuk: nem illik csókolózni.

B.: Hát az már igaz, hogy...!

A.: Kuss! Tehát öcsém, most az a foglalkozásom, hogy én vagyok a harmadik.

B. (Bámul). Hogyan tetszett?

A.: En vagyok a harmadik. A harmadik!! Süket vagy?!

B. (nagyon bámul): És abból meg lehet élni?

A.: Nem mondom, versenystállóra éppen nem telik, de egy kis tőke felett már rendelkezem. Figyeld ide: rájöttem, hogy ahol két ember van, oda kell egy harmadik! Illetőlegesen: ahol látom, hogy egy padon ül egy ifju hölgy és egy ifju ur, odamegyek harmadiknak és ezért pénzt kapok.

B.: Hogy odamegy?

A.: Fenét! Hogy jöjjenek el. Nem érted? Hogy hagyjam magukra. En leülök melléjük, mire ők nem mernek csókolózni és aztán, az ur egy bizonyos összeget nyújt át nekem, hogy távozzam.

B.: És ha — bocsánatot kérek — ha pénz helyett az olyan flemmet tetszik kapni, hogy az eget is konvertálva látja?

A.: Hja fiam, minden üzlet rizikóval jár. (Bizonytalanul) De még azért általában inkább fizetnek. (Meglát egy ifju párt, kik láthatóan egy üres és lehetőleg egy félreeső padot keresnek). Na nézd azt a párt és pucolás, pucolás és figyeld, hogy hogy bonyolítok le egy ilyen üzletet! (Mindketten behúzódnak a liget bokrai közé. A pár jön és leül a padra. Nyomban leülnek és nyomban csókolóz-nak.)

Nő: Édes! (Csók.)

Férfi: Drága! (Csók.)

A. (akkor jön, mikor már a pár nyakig van a magányban és a csókban. Iszonyu szemtelenül): Szabad? (Leül). A pár nem zavartatja magát, erre hangosabban):

Szabad?! (A pár rendületlenül csókolóz-zik. A. orditva) Szabad?!!!

Ur: Hooogyne!! Kérem parancsoljon! (Csók). Hogy is lehet ilyen kérdezeni (csók). Sőt öregem, ha tetszik, hozzon egy nőt, itt elférünk négyen is. (Sok csók. A bokrok közül röhögés hallatszik.)

A.: Kérem, ha én zavarnám önöket, hajlandó lennék bizonyos rekompenzációk fejében...

Ur.: Ugyan kedves öregem (csók).

Ugyan. (Rengeteg csók. Röhögés a bokrok közül).

A. (készülődik, hogy távozzon).

Ur: Drága barátom, miért teccik sietni? Csak nem vagyunk kellemetlenek önnek? (Csók).

A. (szomorúan): Elmegyek... Leépitem magamat!...

(A pár rendületlenül csókolózik tovább, a bokrok közül hosszú, hosszú röhögés hallatszik.)

A debreceni kereskedők és iparosok tüntetése a mező- gazdasági moratórium ellen

A gazdasági válságot minden társadalmi réteg egyformán érzi

Debrecen, július 7.

A mezőgazdákknak nyújtott moratórium ellen való tiltakozás jeléül a debreceni kereskedők és iparosok délbén bezárták üzleteiket és este 7 órakor a kereskedőtársulat udvarán gyűlést tartottak, amelyen többezer vettek részt.

A gyűlés szónokai tiltakoztak az ellen, hogy a kormány csak a mezőgazdaságot juttassa könnyítésekhez.

Az elfogadott határozati javaslatban azt hangsúlyozták, hogy a gazdasági válsá-

got minden társadalmi réteg egyformán megsínyli, míg az egyoldalú moratórium csak súlyosabbá teszi az általános helyzetet. A határozati javaslatot, amelyet egyhangú határozattal fogadtak el, a magyar kormány elé terjesztik.

Délután 5 órakor egyébként tüntettek a debreceni munkanélküliek is. A menetben másfélezer ember vett részt. A rendőrség erős készültséget vezényelt ki, de a karhatalom közbelépésére nem került sor és a tüntetők délután 6 órakor rendezavarás nélkül szétoszlottak.

Tamási Áron.

25

ÁBEL A RENGETEGBEN

REGÉNY *

A sereg Isten utmutatását látta ebben a döntésben, de én magam is elismerem, hogy nagy jövőbelátás és bőséges ész kellett ahhoz, hogy ezt kitalálják. A tanács nem késlekedett a munkával sem, hanem a hadsereget mingyárt százegyes csoportokra osztotta s az első csoportot nyomban el is indította a nagy tériút utra. Amikor elmentek, megkérdeztem az egyik tanácsbéli, hogy mért osztottak éppen százegy barátot egy csoportba?

— Azért, — felelte ő, — hogy ha közülök valamelyiknek fel kéne áldoznia az életét, akkor maradjanak kerek számban százan.

Gondoltam, nem szölok semmit, mert nem azért pisálkolt a barátban a láng, hogy én azt kifújjam. Ehelyett lehevertem a földre, amely akkora csatát látott s mégsem csodálkozott. Ha egyébképpen nem is voltam vezér már, ebben a leheveredésben az voltam, mert mint a szél egymásután a buzakalászokat, az én példám is úgy fektette le a sok megérett barátot. Csata után jól esik a nyugalom, még úgy is, ha nem kellett volna csatázni. S várakozni is jobb és kecsgetőbb heverő állapotban, mert a jóhír nem kerülheti ki olyan könnyen az embert, mivel későn veszi észre. Nekünk pedig ugyancsak volt mit várni a százegy tériút barát után, akiknek megmondta volt a tanács, hogy híreket adni követ útján, vagy akár jelekkel is el ne mulasszák.

De ők elmulasztották.

Hevertünkben körülöött minket a fű s még mindig nem kaptunk egy szikra hírt sem. A kétség már erőssen kezdett zavarogni bennem s így szóltam a szomszédomhoz:

— Vajjon azok hová lettek el?

— Bizonyára lélekké változtak, hogy simábban dolgozhassanak — felelte a barát.

Ílyent most hallottam először s puhatolózni kezdtem.

— Hát az milyen dolog?

— Bizon, mondom, dicsőséges dolog — válaszolta a barát.

— Akkor maga is szeretne lélekké változni, ugy-e?

— Ha szükséges volna, minden bizonynyal.

— Hát a szükségesség mikor mutatkozik? — kérdezősködtem tovább.

— Példának okáért akkor, ha meg kell téríteni egy elvetemült ördögöt.

— Hát az elvetemült ember nem jó?

— Az is jó — egyezett belé a szomszéd.

Gondoltam, hogy próbára teszem és így szóltam:

— Akkor soha szükségesebb nem lesz, hogy lélekké változzék, mint éppen ebben a percben.

A barát szinte megkövült.

— Miért? — kérdezte.

— Azért, — feleltem, — mert nálamnál elvetemültebb ember nincs ezen a földkerekségen.

— Ezt lelkedre mondod?

— En a kettőnk lelkire is.

A barát-pap viasz-szinűre változott, az tán nekiszánakozott: egyet nyögött és

lélekké változott. Lelke a galamb képét vette fel, még pedig egy olyan galambét, amely tiszta fehér, csak a hasán van egy vékony fekete sáv és a farka tövében egy szikra fekete pont. Igaza volt abban is, hogy ilyen változás után simábban megy a munka, mert gyengén muzsikáló szárnyakkal mingyárt repkedni kezdett felettem és szívreható módon burukkolt. Mivel még a gyermek-korból nem nőttem volt ki egészen, az a gondolat jött rá, hogy játszodjam egy kicsit véle. Ezt úgy csináltam, hogy vettem a kalapomat és ügyesen leborítottam. Aztán a kalap mellé dugtam a fejemet és hallgatózni kezdtem.

Sokáig csendben volt, még csak nem is mozdult.

Végre, Isten bocsássa meg, nyávogni kezdett.

Először csendesen, aztán mind erősebben.

En még sohasem hallottam galambot nyávogni, kivált fehér galambot, s így nem lehet csodálni a rémületet, amely futkosni kezdett bennem. Először csak a természet csufolkodásának vettem a dolgot, de aztán az az érzés kezdett nyomorgatni, hogy felfordult a világ.

Mint a pusztító árvíz, úgy zúgott valami felém. En el akartam futni, meg is mozdultam nagy bajjal s abban a pillanatban, nagyot suppantam. Erre kikop-pant, hálisennek, a szemem s hát nem a tábori ágyról kelek fel, hanem a ház föld-jéről. Az ijedtség azonban úgy megkín-zott volt, hogy erő nélkül visszadőltem az ágyba.

Kiszürkült reggel volt már

Amikor egészen magamhoz jöttem s erőt is gyűjtöttem annyit, körülnéztem. Akkor vettem észre, hogy a macska ott van mellettem s nagy dorombolással éppen buvik bé a takaró alá. A cirmos mingyárt megfektette az, álombéli nyávogást, s én is meg a többi a tegnapi lövöldözés és barát-járás segítségével. — Nyitott szemmel végigjártam ismét a nagy csatázó álmot s azt olyan furcsának találtam, hogy nem tudtam: kacagjak-e vagy mérgelődjem. Egyiket sem tettem hanem elgondoltam, hogy milyen titkok teremtmény is az ember! Nappal küzdök azzal, ami van, és éjjel küzdök azzal, ami nincs. És ha elmúlik a nap és elmúlik a éjjel, akkor az, ami volt, egészen egyforma lesz azzal, ami nem volt. Milyen különös teremtmény! Olyan rengeteg esze van, hogy meg tudja csinálni acélból a fegyvert s ki tudja találni semmiből az ördögöt, de hogy holnap lesz, azt nem tudja kitalálni soha, pedig milyen könnyű lett volna kigondolni a tegnapelőtti, ami volt a tegnapi.

Igy töprengtettem sokáig és nagyon érdekesítő dolgokat találtam ki. Kevély voltam fiatal eszemre és elgondoltam, hogy ki tudja milyen nagy titkokat tud-nék felborítani, ha így fekédném és töprengnék legalább egy hétig! Igen, nagy titkokat borítanék fel, de közben megdög-lenék a kecske, megveszne az éhségtől a kutyám, s elhordanák ingyen a fát, s akkor én is felborulhatnék a titkok után...

Hamar felkeltem és dolgom után lártam, nehogy időnapelött megbolonduljak. Márkus jutott eszembe, aki kezesekké akarta tenni a mokusokat és a vak varjakat megmentette a haláltól.

(Folytatása következik.)

Ügyeljen az olajvásárlásnál,
mivel az üzletekben bádogok-
ban és üvegekben is gyakran
vegyes olajat árusítanak.

Vásároljon

„SASSO-olajat“

és biztos lehet abban, hogy
tisztá olajbogyó-olajat vesz!

OLIO SASSO

Azonnali belépésre **keresünk**

1-2 utazó akvizitőr,!

továbbá Erdély több nagyobb városába ügyes, intelligens

helyi akvizitőröket,

nagy bukaresti magyar napilap részére szóló előfizetések felvételére. **Intellektuelli körökben nagy ismerettséggel rendelkezők** előnyben részesülnek. — Csakis anyagilag és erkölcsileg abszolút megbízható, jó referenciákkal (esetleg megfelelő garanciával) rendelkező urak és hölgyek küldjék be ajánlataikat »Agilis-akvizitóriképes« jelígre a B. L. kiadóhivatalába, Brassóba.

Hírek

— Mödlingben várja be gyermeke születését Ileana hercegnő. Bécsből jelentik: Ileana hercegnő, aki tudvalevőleg anyai örökök előtt áll, nem jön le Romániába, a törösvári kastélyba, amint az eredetileg tervezve volt, hanem a Bécs melletti Mödlingben várja be gyermeke születését. — Férje, Antal főherceg, aki csak a napokban járt Mária királynénál Bukarestben, ma repülőgépen visszaérkezett az osztrák fővárosba.

— Elítélték a pécsi asszonyrablókat. Pécsről jelentik: Az itteni törvényszék ma tárgyalta Nádas Ferenc, Szücs Károly és Kovács Ferencz pécsi fiatalember bűnügyét, akik ez év április 19-én elrabolták Horváth Jánosné született Hiber Anna 40 éves asszonyt és egy rejtéshelyen erőszakoskodni kezdtek vele. A bíróság, rövid zárt tárgyalás után, Nádas Ferencet és Kovács Ferencet három és fél évi, Szücs Károlyt pedig négy évi fegyházra ítélte. Az ítélet kihirdetése után Nádas dühöngeni kezdett, úgy hogy megkötözve kellett visszaszállítani a cellájába. Az ügyész súlyosbításért, a védő enyhítésért felebbezett.

— Gránátot találtak a magyar igazságügyminisztériumban. Budapestről jelentik: Az igazságügyminisztériumban az altisztek ma egy döglött gránátot találtak. Megállapították, hogy a löveg 1913-ból való és már nincs explozív ereje.

— AZ AMERIKAI FOGORVOS ATLAGOS ÉVI JÖVEDELME. Az amerikai fogorvosok egyesületének közlése szerint az Egyesült Államokban az elmúlt évben huszonnégy millió ember kezeltette magát fogorvosokkal. Átlag tízenyolc dollár volt a fizetség. A fogorvos bruttó jövedelme tehát hatezerszáz dollár, amiből négyezzerszáz dollár marad, mint tisztá jövedelem.

— A tisztviselő ur pofonnal akart fizetni — és pofot kapott. Csikszereadából jelentik: A székelyföldi román tisztviselői erőszakoskodás tipikus példája zajlott le Csikszereadában. Cioralie Péter áthelyezték. Költözködni kellett. Megkérte régi házigazdáját, hogy szállítsa ki holmiját az állomásra. Timár Péter, a házigazda, mezei munkával is foglalkozik, most tehát igen sok dolga lett volna. Mégis vállalta a kiköltöztetést, azonban ragaszkodott ahhoz, hogy a fuvart árát előre kapja meg. Ez az óvatosság Csikban most nem csak általános, hanem nagyon indokolt is. Ugy látszik, indokoltnak látta Cioralie tisztviselő ur is, mert annyira dühbe gurult, hogy pofon ütötte a gazdát. Viszont Timár sem nevezhető éppen birkatielme embernek. A pof után maga is akcióba lépett s miután a nehezebb testi munkában nagyobb gyakorlata volt, mint ellenfelének, olyan sikeresen dolgozott, hogy Cioraliat később az állomás helyett a kórházba kellett szállítani. Az eljárást megindították ellene.

— Időjárásjelentés. Budapestről táviratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint igen meleg idő, nyugatról zivatarok várhatók. Tegnap egyébként egész Európában rekkenő hőség volt, amely Budapesten elérte a 32 fokot.

— A brassói rendőrség letartóztatta Müller János négyévre elítélt szökött fegyencét. Eppen abban a pillanathban fogták el, amikor a Román-templom utcában betört egy üzletbe. Müller Jánoshoz, bár csak azelőtt néhány órával érkezett a városba Nagyenyedről, ahonnan az ottani fegyházból megszökött, délből egy kislány jött be a rendőrségi cellába egy kosár élelmiszerekkel. Pupa szigurancafőnöknek feltűnt, hogy egy elzött néhány órával letartóztatott fegyencnek már ennyival küldenek be, amikor a városba érkezéséről senki sem tudhat és figyelmeztette erre a bűnügyi osztály vezetőjét, Bleucát, aki megfigyelés alá vette a kisleányt. Miután ez eltávozott, utánament. A gyermek egy Hoszu-utcai korcsmába tartott, ott odalépett egy toprongyos külsejű emberhez és annak jelentette, hogy a megbízatást elvégezte. Természetesen azonnal letartóztatták ezt az embert is akiről kiderült, hogy Müller Jánossal együtt szökött meg a nagyenyedi fegyházból. Kurucz Sándornak hívják és három esztendő fegyházbüntetése elől szökött meg. Mindkettőjüket még a mai nap folyamán visszaszállítják Nagyenyedre.

— KÉREM AZT A HÖLGYET, aki a Sztambul rózsája előadásán a brassói Astra színházból az elsőemeleti balérkélyről egy barna női ernyőt elvitt, adja le a színház irodájában.

— FILMET KÉSZÍTENÉK HUNYADI SÁNDOR SZINDARABJÁBÓL. Newyorki jelentés szerint Hunyadi Sándor Pusztai szél című darabját a Metro-Goldwin filmgyár megfilmesítés céljából megvásárolta. A filmfelvételeket rövidesen megkezdik Hollywoodban.

— Országosan körözött zsebmetszőt fogott a tordai rendőrség. Tudósítónk jelentik: Néhány nappal ezelőtt a tordai rendőrség tetten ért egy zsebmetszőt, a mint az Kálós Sándor egerbegyi gazdálkodó zsebéből egy 6 ezer lejt tartalmazó pénztárcát kiemelt. A letartóztatás után kiderült, hogy a tettenért zsebmetsző Hegedüs Ferenc nagyszabású illetőségű rovtomultu egyénnel azonos, akit szélhámosságai és tolvajlásai miatt országosan köröznek.

JUGOSZLAVIA ÚJ DIKTÁTORA

Srditsch, Jugoszlávia új diktátora, aki régi szellemben folytatja az ország leigázását.

— Csikmegyei hírek. Tudósítónk jelentik: Gaál Alajos dr. gyergyószentmiklósi orvost „Királyi szó” című cikkéért, amelyben a régi mentalitást ostromolta, hat havi fegyházzal és 20 ezer lejt pénzbüntetéssel sújtotta a törvényszék. Felelősségét folytán a marosvásárhelyi tábla elé került az ügy, amely a büntetést 5000 lej bírságra szálította le. A vádolt felmentésért felelősséget a legfelsőbb bírói fórumhoz. — Vargata Mária csikszereadai óvónő férjéről, ama Vargata „inginer”-ről már több ízben írtunk. Ő az, aki foglalkozását üzérkedéssel cserélte fel s felesége állását kitűnően kamatoztatja az óvodás gyermekeken keresztül a szülők terhére. Nemrégiben fényképeket vettett meg jódrágán az óvodások szülei. Ezek miatt a fényképek miatt azonban baj támadt. A fényképész ugyanis nem akarta kiadni a képeket addig, amíg a „mérnök ur” nem fizet. Vargata urat annyira felháborította a bennszülött fényképész „szemtelensége”, hogy székét ragadott, majd felkapva a fényképeket, elrohant a műteremből. A feljelentés természetesen nem maradt el. A járásbíróság az okozott kár megtérítésére és 1500 lej bírságra ítélte az „önérzetes”, inginert.

★ 50 %-os UTAZÁSI KEDVEZMÉNY BIKSZÁD GYÓGYFÜRDŐRE. A CFR. igazgatósága 75999 számú körrendeletben értesítette az összes vasútállomásokat, hogy Bikszád fürdő ez idén is megkapta az 50 százalékos utazási kedvezményt. (be)

— Elkobozták a Népszavát. Budapestről jelentik: A kormány rendeletére az ügyészség elkobozta a Népszava ma megjelent számát. Az elkobzásra az adott okot, hogy a lap a társadalmi rend ellen izgatott.

— ÖTEVES KORÁIG KILENCVENHÉT OPERÁCIÓN ESETT AT. Az északamerikai Virginia állam Fourmoint városában él egy öt éves gyermek, akit az orvostudomány legnagyobb csodájának lehet tekinteni. Születése óta gégeszűkületben szenved, amely állandó műtői beavatkozásra szorult. A rövid öt év alatt, amióta él, a sajnálatra méltó gyermek kilencvenhét súlyos operációt hajtottak végre. Közülük harminckettőt narkózisban. A kilencvenhét operációt rövid időközökben, két év folyamán hajtották végre.

— MAGYAR MŰVÉSZEK SIKERE BUKARESTBEN. Az utóbbi időkben több ízben adhattunk öröndetes hírt arról, hogy magyar kiválóságok meghódították a román főváros művészi köreit. A magyar sikerek fényes sorozatába most újabb eredményeket iktathatunk be. A legutóbbi bukaresti „Salon officiál” három magyar szobrász kellett nagy feltűnést és aratótt megérdemelt sikert. Oláh Gyula táncosnőjét és Fekete József bikáját a zsűri jutalomra méltatta. A legfeljebb volt azonban az a siker, melyet egy egyszerű bácsfalusi derék csángó nagytehességű fia, Jakab András képzőművészeti akadémiai hallgató aratott. Ez a különös tehetséggel megáldott ifjú egyszerű szobrásznövendék létebe bejutott a kiállításra és ott Ádám és Éva című alkotásával nagy feltűnést keltett. A zsűri a talantumos csángó művészt az Elena Simu-díjjal jutalmazta. Jakabnak számos értékes alkotása van még. Jó volna, ha az illetékesek felfigyelnének és felkarolnák ezt a fiatal tehetséget.

— ELŐFIZETŐINK kísérjék figyelemmel a címkéjükön feltüntetett lejárót. A lap zavartalan expedíciója érdekében gondoskodniuk idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár postán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárati szerepel-e a címkén.

— HUNYADMEGYEI HIREK. Déváról jelentik: A dévai állami liceumban hatodikán nyert befejezést az érettségi vizsgát. — Érettségire jelentkeztek a dévai, petrozsényi, brádi, szászvárosi és gyulafehérvári állami iskolák vizsgázott növendékei, számszerint 112. Ebből írásbelin átmént 111, a szóbelin pedig 67, megbukott 44 maturáns, ami kerekén 40 százaléknak felel meg. Az érettségizők között mindössze 14 kisebbségi volt, s ezek közül 4 bukott el. — Gombó Samu és három társának, mint a dolgozók blokkjához tartozóknak letartóztatásáról, illetve Kolozsvárra szállításukról már korábban hírt adtunk. Most közölhetjük, hogy a múlt hó 26-án utnak indított Gombó Samu folyó hó 4-én érkezett meg Kolozsvárra, ahová láncraverten őrsről-őrsre kísérték. Kolozsváron két napig tartották anélkül, hogy kihallgatták volna, folyó hó 5-én éjjel vonaton és ugyancsak láncraverten, visszaszállították Dévára.

— KÉREK EGY PAKLI ASZOKSÓRT! Az angol pénzügyminiszter a lakosság nagy felháborodására a költségvetési felesleg ellenére nem csökkentette a söradót. Elelmes emberek ennek folytán arra a ki-vezető utra jutottak, hogy maguk gyártassák a sört. Elelmiszerek-üzletekben megvásárolják a nyersanyagot, amelyet ott kis csomagokban árúsítanak, odahaza aztán a csomagokban levő komlót és malátát fel-áztatják és előírás szerint forni hagyják. Állítólag az ilyen módon előállított sörnek éppen olyan jó az íze, mint amilyen a sörgyárak termékeiké.

★ A FOGAK SZÍNVALTOZÁSA. Sohasem fordulhat elő, ha rendszeresen jó fogpasztával és megfelelő kefével kezeljük. Lerakódások, melyek a nyál és szájnédvek által képződnek (fogkő, fogbevonások, baktérium-fészkek dohány, kávé és tea által) és még inkább olyanok, amelyek a higanytartalmu tömések átváltozása következtében keletkeznek, nagyon gyorsan és intenzíven megváltoztatják a fogak tiszta kinézését. Csak alapos és rendszeres ápolás Odol fogpasztával védi meg a fogak kellemetlen színváltozását. Az Odol fogpasztát nagy abszorbaló képességű és magas colloid tartalmánál fogva eltünteti minden kellemetlen szagot és festékanyagot, amelyek a fogakhoz tapadnak.

— Endresz és Bitai emlékeztetése. Rómából jelentik: A római repülőtéren, a Littorion, ahol az oceanrepülő kongszuszára elindult Justice for Hungary repülőgép két utasával, Endresz Györgyvel és Bitai repülési felügyelővel együtt lezuhant és elégett, tegnap, szerdán művészi kivitelű fakesztetel jelölték meg az iktóztos tragédia színhelyét. Ugyancsak emlékművet állítottak fel a quirinái magyar követésén is az olaszországi magyarok gyűjtéséből. A leleplezési ünnepségen, amely kedden zajlott le, a római magyar kolónia tagjai nagy számban vettek részt.

— Halálos motorkerékpár-szerencsétlenség. Szerdán este halálos motorkerékpár szerencsétlenség történt a Zernestről Brassóba vezető országúton. Egy Bicskovszki nevű motorbicikliző kerékpárja ismeretlen okokból felrobant és utasát magas ívben előredobta az országúton. A szerencsétlen fiatalember koponyalapi törést szenvedett és rövid időn belül kiszvedett.

★ Megjelent és már kapható a dr. Debreczy Béla ügyvéd és Fülöp Kálmán brassói táblai bíró szerkesztésében a mezőgazdasági adósságok szanálásáról szóló TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI UTASÍTÁS rendszeres magyarázata, különös tekintettel az erdélyi jogrendszerre. Nem magyarázó jegyzetekkel ellátott szövegkiadásról van szó, hanem a gyakorlati szempontok szemellett tartásával készült rendszeres feldolgozásról, a törvény anyagának áttekinthető csoportosításáról van szó és éppen ezért a könyv anyaga készen adja kézbe a megfelelő magyarázatot és megoldást mindazoknak, akik akár hitelezői akár adósi érdekeltségüknek, akár ügyvédi, vagy bírói hivatásuknál fogva a törvény teljes ismeretét megszerezni óhajtják. A könyv szó szerint és párhuzamosan magyar fordításban közli a törvény szövegét is, hogy a magyarázatok helyessége könnyen ellenőrizhető legyen. A szerzők különös gondot is fordítottak arra, hogy a magyarázatok nem szakértői által is megérthetőek legyenek. A könyv terjedelme 296 oldal, ára 140.— Lei. Kapható a Brassói Lapok könyvsztyályában.

— Kisküüllőmezei hírek. Tudósítónk jelentik: Bogeschdorfer Sára holdvilági gazdálkodó istállóját feltörték és marháit elhajtották. A csendőrség Hemz-Juon és Marcus Josif cigányokat tartóztatta le a lopás gyanúja alatt. — Mailatescu Petru küiküllővári kereskedő üzletében betörők jártak. A csendőrség a tetteseket Kis János és Kis András szemléltében letartóztatta. — Cernea Juon désfalvi juhásztor másfél éves fiacskájá egy vízzel telt itató-cseberbe esett és megfulladt. Az eljárás gondatlanság címen megindult a szülők ellen. — Borza Péter megyesi mozigépész öngyilkosságot követett el. Tettenék oka ismeretlen. — Küiküllőalmás községben Russu George helybéli. Serban Alexandru és Costea Aurél borzasi gazdálkodók csellel az utcára csalták késő este Russu haragosát, Seitan Marin tanítót, akit aztán alaposan helybenhagytak. A csendőrség letartóztatta a verekedő gazdákat. — Tragikus szeren-

csétlenség érte Dajka Rozália marosujvári leányt. Medgyesre igyekezve a vonaton elaludt, majd amikor a nagyekemezői állomáson felriadt hirtelen azt hitte, hogy már Medgyesben van s a már újra elindult vonatról leugrott. Az ugrás nem sikerült, Dajka Rozália jobblába a kerek alá került. A jajveszékeltésre az egyik kalauz megállította a vonatot. A súlyosan sebesült leányt a vonaton vitték be Medgyesre, ahol az összeroncsolt lábat nyomban amputálták.

— Makacs székrekedés, vastagbélkatarus, gyomorhaj, puffadás, vértorlódás, sárgaság, aranyeres csomók, csipőfájás eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűvíz, reggel és este egy-egy kis pohárral bevéve, rendkívül becses háziszser. Klinikai megfigyelések tanúsága szerint a Ferenc József víz még ingerlékeny belüi betegeknek is fájdalom nélkül hat. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben kapható.

— EGYSZERÜ KÖNYVVITELTAN magán-uton való elsajátítására, számos mintával és egyéb hasznos tudnivalóval. Igen alkalmas iparosok és kiskereskedők részére. Ara 51 lej, postán portóval 56 lej. Legegyszerűbb a pénz utalványon előre beküldeni, akár postabélyegeken. A Brassói Lapok Könyvsztyálya.

— Megmérgezte magát, mert elhagyta a vőlegénye. Nagyváradról jelentik: Koppány Júlia 21 éves magántisztviselő-nő veronállal megmérgezte magát. Hátrahagyott bucsulevele szerint azért dobta el magától fiatal életét, mert vőlegénye hűtlennél elhagyta.

— Marosmegyei hírek. Tudósítónk jelentik: Kuti József marosjára legényt, aki a múlt év tavaszán egy korcsmai verekedés alkalmával Demeter György nevű legénytársát megölte, a marosvásárhelyi törvényszék 8 évi súlyos börtönrre ítélte. Ügyét most tárgyalta az ítélőtábla és azt a határozatot hozta a tanuvallomások alapján, hogy a véres kocsmai verekedést a helyszínére kiszálló bizottság előtt rekonstruáltatja, mert nem lehetetlen, hogy Kuti József ártatlansága kiderül a vizsgálat folyamán. — A ratosnyai hitelszövetkezet egyik vezetője, Jakob Mátyás ellen 100 ezer lej elsikkasztása miatt bünvádi eljárás indult. A marosvásárhelyi törvényszék és az ítélőtábla Jakob Mátyást a sikkasztás vádjá alól felmentette, de egyben megállapította, hogy a 100 ezer lej hiányt az ő hozzánemértése okozta.

— Temesvári és temesmegyei hírek. Tudósítónk jelentik: A temesvári fakeszkedők Majtinszki Manó vezetésével deputációt küldöttek Lázár Kornél interimár bizottsági elnökhöz, akit arra kértek, hogy a fakeszkedőket szabadítsák meg a vidékről beszállingozó alkalmi fakeszkedők versenytől. mert azok a hulladékfa árusításával súlyos károkat okoznak. Az interimár bizottság elnöke megígérte, hogy eljár a fakeszkedők ügyében. — Temesmegye déli részében a csákovai és dettai járásban a buzatermést a köd, a rozsda és a gyöckérkély teljesen tönkretette. Csávos és Bánlak községek lakossága a termés pusztulása miatt rendkívüli nyomoruság elé tekint. A mezőgazdasági kamarához érkezett jelentések szerint egész Temesmegyében azt átlagnál sokkal gyengébb termés várható ebben az esztendőben. — A temesvári rendőrség a gtvárvárosi Kossuth Lajos téren tiltott szerencsejáték miatt letartóztatta Sor Sándor volt kereskedőt, aki a hiszékeny játékosokat kifosztotta. A házárdjátékost átadták a temesvári ügyészségnek.

— A KRONSTADTER MANNERGESANGVEREIN szerdán este tartotta meg a Fekete-templomban templomi hangversenyét, amelynek műsorán Pietro Locatelli F-moll szimfóniája és Pergolesi halhatatlan Stabat Mater-je szerepeltek. Különös érdekességet adott a templomi hangversenynek, hogy a Stabat Mater vezetését a Tutsék Ilonka és Piroksa énekelte. A hangverseny műsorát Locatelli ugynevezett Gázzsimfóniájával nyitotta meg a városi zenekar. A templom komor gótikus ívei alatt kissé különösen hatottak az édeskés, naiv dallamok, amelyeknek üdésége és színessége egészen meghazudtolta az opusz élére írt címet. A zenekar játéka azonban lendületes és kifejező volt. Értékes élményünk volt ismét a legu-lyosabb feladatokat jelentő oratórium keretében hallani a Tutsék-nővéreket. Mindketten stílusosan illeszkedtek bele ebbe a nehéz műfajba és a Stabat Mater éterein tiszta szoprán és alt szőlőját kifogástalan melodiz-vezetéssel és drámai erővel adták elő. Különösen szép volt az oratórium két utolsó duettje és az azok körül csoportosuló szőlőszámok megszólaltatása. A kórusok erőteljesek voltak. A hangverseny mindkét számát Bickerich professzor vezényelte. A hatóság orgonaszólóért és kíséretért Prömm Ottó illeti elismerés.

Magyarok! E X jelben győzni fogunk!

SZINHÁZ

A színházi iroda hírei

Csütörtökön este csak felnőttek számára a *Nászéjszaka* operette előadásán Brassó közönségének az izgalmas, szenvedések orkánja kinálkozik fel. Éljen ezzel az alkalommal mindenki.

Majdnem ingyen, olcsóbbnál is olcsóbb helyárakkal pénteken este Torockói menyasszony, Neményi Lilivel szerepel műsoron.

Szombaton délután 10 és 20 lejes helyárakkal gyermek előadás lesz. Az a huncut kéményseprő című zenés, táncos, mókás bohózat kerül színre.

Poór Lili megérkezett Brassóba és első felépíté szombaton este lesz az *Okos mama* operettben.

Poór Lili megjelenése új izgalommal tölti el Brassó színházait rajongó közönségét és kedvencét zsufolt házzal fogja köszönteni. Poór Lili éneke, tánca és egészen magasrendű játéka mellé, Neményi Lili és Kiss Manyi mint partnerei, igen nagy műveltséget kínálnak. Az *Okos mama* szombaton először, vasárnap este másodsor kerül színre.

A *Feketeszáru cseresznye* előadásán Poór Lili mint a halk és izzó szívű hősnő mutatkozik be. Partnerei, Dusan szerepében Fekete Mihály és a szolgabíró alakjában Tóth Elek lesznek. Ezen az előadáson meg fog ismerkedni a közönség a régi híres kolozsvári drámai társulat erejével és kipróbált művészetével.

Vasárnap délelőtt és vasárnap délután olcsó helyáras előadás mindenki megtalálja a maga számára az élvezet lehetőségét. Délelőtt *Huzd rá cigány* és délután *Mágnás Miska* operettet játszik.

Heti műsor:

Csütörtökön este 9 órakor: *Nászéjszaka* (operette repriz — kizárólag csak felnőtteknek. Neményi Lilivel, Kiss Manyival.)

Pénteken este 9 órakor: Rendkívül olcsó helyárakkal: *Torockói menyasszony*, Neményi Lilivel.

Szombaton délután 5 órakor gyermek előadás 10 és 20 lejes helyárakkal.

Szombaton este 9 órakor Poór Lili, Neményi Lili, Kiss Manyi *Okos mama* operett, a budapesti Király-színház színpadán 150-szer

játszották

Vasárnap d. e. 11 órakor egész olcsó helyárakkal *Huzd rá cigány*.

Vasárnap d. u. 6 órakor Neményi Lilivel, Ihász Aladárval, Putnikkal, Tompával, Leöveyvel, Selmecivel, *Mágnás Miska*.

Vasárnap este 9 órakor Poór Lili, Neményi Lili, Kiss Manyival *Okos mama*.

Hétfőn este 9 órakor rendes olcsó helyárakkal a drámai társulat bemutatkozása, Poór Lilivel *Feketeszáru cseresznye*.

Iskolák Egyesületek

— A BRASSÓI ATLÉTIKAI VERSENY. Tegnap számunkban közöltük a brassói atlétikai előny-verseny eredményeit. Pótlólag a következő eredményt hoztuk:

5000 m. síkfutás: 1. Gál Lajos 17 perc 52. 2. Mirca. 3. Kovács. Mindhármán az IAR tagjai.

— KIRÁNDULÁS A CSUKÁSRA. A brassói „Encian”-turistaegyesület vasárnap, júl. 10-én kirándulást rendez a Csukásra. Indulás hajnali 2 órakor az Astra-mozi elől. Utiköltség személyenként 50 (60) lej. Jelentkezni és előleget adni péntek este 10 óráig lehet az Encian-egyesület helyiségében (Hirsch u. 21.) A kiránduláson résztvenni csak szeges bakancsokkal, vízkezelés feltétlenül hozandó. Vezetők: Sajgó Tamás és Ördög Sándor. Tagokon kívül vendégeket is szívesen lát az egyesület vezetősége.

— A „BOLONYAI MAGYAR SZOMSZÉDSÁG” szokásos társas kirándulását ez évben július hó 10-én, vasárnap, kedvezőtlen idő esetén július hó 24-én rendezi a Honterushoz. Az egész napra terjedő kirándulás műsorát a legnagyobb gonddal állította össze a rendezőség. A legpompásabb ételek és a legjobb italok a legmérsékelt árak mellett kerülnek eladásra.

★ ORVOSI TANÁCSOK, fiatal asszonyoknak, írta dr. Földes Lajos, a budapesti országos gyermekvédő liga, szülő és anyaotthonának főorvosa. E könyv tudást terjeszt abban a homályban, mely a szülés, gyermekágy és csecsemő-ápolás körül még manapság is uralkodik. A könyv ára 102 lej, portó 10 lej. — Kapható a Brassói Lapok könyvostályában.

Sport

Slavia — Juventus (Középeurópai kupa) 4:0 (3:0)

Prága, július hó 7.

A Slavia és a Juventus mérkőzést, a mely a középeurópai kupáért folyt, hatalmas tömeg nézte végig. Az első félidőben a Slavia volt fölényben, a másodikban azonban csak heves olasz ellentámadás közben tudta tartani pozícióját. A mérkőzés bővelkedett izgalmas jelenetekben, így az egyik játékos felpofozta Braun bírót.

— BORSZÉKI MECCSEK. Borszék: Topli-zai Atl. Club-Borszéki S. E. 4:3 (3:0). Felzött talaj nagyban befolyásolta a játékot. Tacgöllovői Walter 2, Molnár Antal, míg a Bse. Gabi, Kovács és Bucur (Tac.) öngólja. — Borszéki S. E. II.—Topliái A. C. II. 1:0 (0:0) Előmérkőzés.

— ORTH GYÖRGY VISSZATÉR BUDAPESTRE. Budapestről jelentik: Orth György a világhíru magyar futballjátékos, aki az utolsó évben Csíleében trénerkedett, a napokban arról értesítette a budapesti ismerőseit, hogy rövidesen visszatér Budapestre. A magyar főváros sportköreiben ezt a hírt rendkívül nagy örömmel fogadták, mert remélik, hogy Orth György hazatérése után a kátyuba jutott magyar labdarugósportot újra visszaemlehetik régi fényére és dicsőségére.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 15.789—1932. Serv. econ.

HIRDETMEY

Ezennel közhirrre tesszük, hogy a Száraztö-mösi híd melletti mezőn egy sötétbarna ló, a homlokán fehér folttal találtatott.

Tulajdonosa jelentkezzék 8 napon belül Gusbeth Andrásnál, Közép-utca 106 szám alatt.

Ezen időpont után a ló árverés útján lesz eladva az 1894. évi XII. t. c. alapján. Braşov, 1932. 30. Junie.

Comisia Interimară: Preşedinte: Sec. General: Dr. Garoiu m. p. Socaciu m. p.

HIRDETMEY.

A székekereszturi unitárius fiú-főgimnázium (Cristur, Odorheiu) igazgatósága pályázatot hirdet francia-román szakos helyettes tanári állásra. Pályázhatnak legalább licenrával bíró és magyarul is tudó férfi tanárok. Okmányokkal felszerelt kérés f. é. július 20-ig az igazgatósághoz adandók be, ahol az alkalmazás feltételei is megtudható. Az állás szeptember 1-én foglalandó el.

ÉRTESÍTÉS!

A kereskedők, iparosok, valamint az egész közönség érdekeit ma teljesen kielégíti a távirai összeköttetések, melyek bármely órában és azonnal rendelkezésre állanak.

Összeköttetés kapható az ország bármelyik hivatalával, legfennebb 1 órán belül minimális ár mellett.

A brassói hivatalban — a távirda helyiségében (az emeleten) — a távirati érintkezés bármely órában a közönség rendelkezésére áll.

C. Negulescu postahivatali főnök.

Keresünk

nehány darab

Gőzkazánt

használt, de üzemképes állapotban. Ajánlatokat megfelelő adatokkal kér AND. RIEGER R-T Sibiu

Egészséges és beteg nők részére egyaránt fontos!

MOST JELENT MEG!

NÉLKÜLÖZHETETLEN!

A női betegségekről megelőzés — védekezés

EZ A NÉLKÜLÖZHETETLEN MUNKA, KITER AZ ÖSSZES ELŐFORDULHATÓ NŐI BETEGSÉGEKRE!!

Kivonat a tartalomjegyzékből: Ált. ismeretek. — A nemi szervek fertőző betegségei. — Hólyaghurut és vizeletzavarok. — A női folyásról. — A mentsruáció zavarai. — Méh és petefészkek gyulladások. — Hüvely és méhelőesésekről. — A méh hátrahajlásairól. — Nemibetegségekről. — A méhrák. — Méhdaganatok. — Az onania. — Has- és hátfájások. — A vizeletéről. — Végbélszék. — Székrekedés. — Visszértágulások. — A gyermekáldás. — A meddőségről. — Nemi megtartóztatás. — Az elhízásról. — A házasság előtti orvosi vizsgálat stb.

Írta: FÖLDES LAJOS Dr., nőorvos, a Teleia és az Orsz. Gyermekvédő Liga Szülő és Anyaotthonának v. főorvosa.

Ara 102 lej

Kapható a Brassói Lapok Könyvostályában, Brassó.

Székekeresztúri üzenetek

P. Antal, Nagyenyed. Szíveskedjék a társaság ügyvezető alelnökének írni. Címe. Szabó Béni szücsmester, kamarai képviselő, Brassó, Kapu-utca.

7101. sz. előfizető. Szíveskedjék egészen pontosan, a szóbanforgó eset adatainak közlésével megismételni a kérést. Egyébként ilyen ügyekben a járásbíró az illetékes hatóság.

Sportkedvelő, Gyimes. Közlebbi cím nem szükséges. Elég ennyi is: Bucureşti, Calea Victoriei.

J. S. intéző, Sisesti. Endresz György per-jámosi születésű. A kérdéses cikkről nincsen tudomásunk, de egészen bizonyos, hogy nem azonos a levelében említett tiszttel. S. I.-né, Bacau. Jóságukat és szíves fárado-zásaikat a B. L. szerkesztősége hálással köszöni Sz. A. nevében is.

Bukaresti. A háboru véres eseményeit a történelem lezárta és a magunk részéről az a leghelyesebb, ha elfelejtjük a 4 éves világhátragédiát és emléket sem bolygatjuk. Ma már nem a gyűlölködés újramezdésére van szükség, hanem igenis arra, hogy mindenki a maga életében igyekezzék végrehajtani a lelki leszerelést. Az ön cikke valóban „szel-lemidzés” volna, amely sötét árnyak meg-bolygatásával egy sem állíthatná meg a vi-lágeseemények kifejlődését.

Leszállított árban

100 újságcikk alapján ROMÁNUL

Magánuton gyorsan és tökéletesen legkönyveben tanulhatja meg a román nyelvet Dr. CHERES-TESTIU és DERY kolozsvári professzorok szerkesztésében megjelent 10 füzetes nyelvtanából

250 Lei helyett csak 150 Lei.

Postai megrendeléseket azonnal elintézt a

Brassói Lapok Könyvostályája

Földi Mihály: Kádár Anna Lelke

Propaganda kiadása csak 75 lej.

Kapható a

Brassói Lapok Könyvostályában.

Budapesti Könyvnap legnagyobb szenzációja

ZILAHY LAJOS:

Két fogoly

új kiadásban megjelent regénye. A 404 oldalas regény ára egész vászonkötésben

csak 90.— Lei

Kapható:

A Brassói Lapok Könyvostályában.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 750, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej

Vétel-eladás

Tűzálló (chamotte) földet keresünk nagyobb mennyiségben. Ajánlatokat a bánya helyszíni fekvésének és a pontos cím megjelölésével „Napi 1 vagon” jelige alatt a brassói kiadóhivatalhoz kérünk. 18536

Brassó központján 600 négyzetméter telek eladó. Purza, Brassó, Gácsmajor 8. 18552

Elköltözés miatt sürgősen eladó 8 szobás, 1 nyárikonyha üzemhelyiség, kocsma, vendég szoba, 3 pince, kamrák, villanyvezeték, gyümölcsös és virágkert. Új épület, sarokház. Satulung, Jud. Brasov, George Moroiu. 18463

Egy emeletes ház központban eladó. Érdeklődni Storch-nál, Brassó, Hirsch-ucca 26. II. emelet. 18534

Új Ford-autó eladó. Cim Vasut-ucca 5. a bodegában.

Bérbe veszek zongorát. Ajánlatokat ármegjelöléssel „Zongora” jeligére a brassói kiadóba. 18565

B. L. Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

A BRASSÓI LAPOK nyomdávalatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

Fiókiadóhivatalok: Déva, Str. Ion Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza, igazgató). — Marosvásárhely, Piaşa Regele Ferdinand (Fóter) 53. Benjámín Árpád és Bernáth Ernő.

MEGBIZOTTAK. Bukarest: Dán Dániel és Gerő Sándor — Dés: Vadász Bogdán (Strada Caragiale No. 5. — Kolozsvár: Neumann Ignác (Str. Dabulilor 7. volt Timár-utca). — Nagyszeben: Szigetváry László (Strada Turnului 13.) — Nagyvárad: Szabó László (Strada Constantei 2.) — Udvarhelymegye és Székelyudvarhely: Varró Elek (Orbán Balázs-utca 31.) — Szilágysomlyó: Hesperin Ernő. — Temes, Arad- és Krassószerényvármegyék: Némegy Gábor (Temesvár, I. (Str. Lonovici 5). — Torda: Dénes József (Str. Regele Ferdinand 25).

Központi szervezők pénzfelvételei jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.

Főmegbízott a Regát részére: Dán Mózes, Bukarest, Str. Mihai Cogălniceanu 30.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk